

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ  
ΚΥΘΗΡΩΝ  
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ



ΑΦΙΕΡΩΜΑ  
ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ 2011



**Τό Ἱερό Τέμπλο τῆς Μυρτιδιώτισσας τοῦ Κάστρου**

## ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ

Τό ἐγκόλπιο αὐτό Ἡμερολόγιο  
τοῦ σωτηρίου ἔτους 2011

ἀ φ ι ε ρ ο ὦ μ ε ν

εἰς τὰ

Ἐκκλησιαστικά Μνημεῖα

(Ἱεροῦς Ναοῦς - Ναῖδια)

τοῦ ΚΛΕΙΣΤΟΥ - ΜΕΣΑ ΒΟΥΡΓΟΥ

(BORGO SERATO),

τὰ περικοσμοῦντα

τὴν περὶ τὸ Κάστρον

παλαιάν πόλιν Κυθήρων,

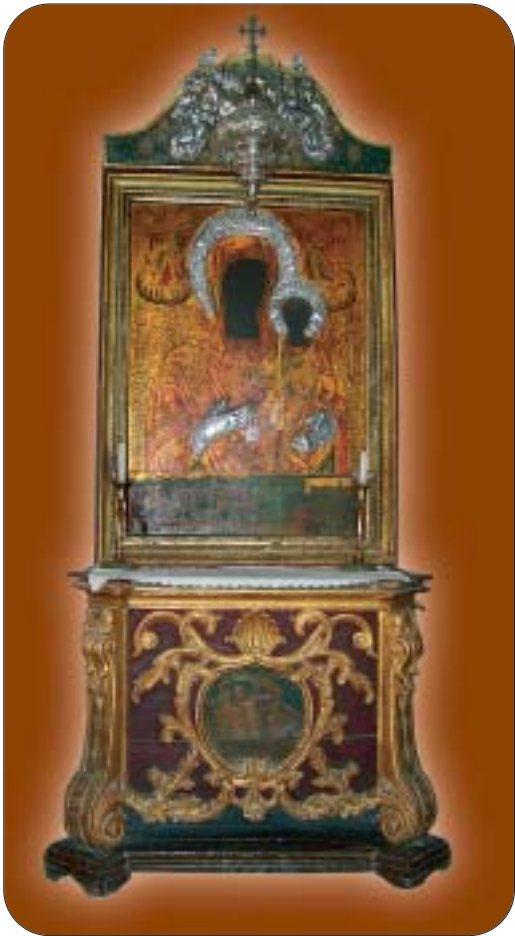
δεόμενοι ὀλοψύχως

ὑπὲρ τῆς ταχυτέρας

ἀποκαταστάσεως

ἀναδείξεως καὶ προβολῆς αὐτῶν.







**Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Σεραφεῖμ  
(κατὰ τὴν τελετὴ τῆς Ἐνθρονίσσεώς του εἰς Κύθηρα 30.7.2005)**

# ΕΥΧΕΣ

Εὐχομαι πατρικῶς, ὀλοφύχως καὶ ὀλοκαρδίως, μέ περισσὴ καὶ πηγαία ἀγάπη, εἰς ὅλα τὰ πνευματικά μου ἐν Κυρίῳ τέκνα, τὰ ἐγγύς καὶ τὰ ἐν θαλάσσαις μακρὰν, νὰ χαρίσῃ πλουσιοπαρόχως εἰς αὐτὰ «ὁ τῶν ἀπάντων Ποιητὴς καὶ Δεσπότης» Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, πρεσβείαις τῆς Μεγαλόχαρης Παναγίας τῆς Μυρτιδιώτισσας καὶ τῶν Τοπικῶν Ἀγίων Προστατῶν μας, ὑγίειαν ἀμφιλαφῆ καὶ ἀταλάντευτη, εἰρήνη, ὁμόνοια, ὁμοψυχία, ὁμοφροσύνη, φιλαδελφία, πίστι ἐδραία, ἐλπίδα ἀκλόνητη καὶ τὴν θεοφίλητη ἀγάπη, εἰς ἔτη μακρὰ, θεοτίμητα καὶ εὐλογημένα παρὰ τοῦ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ πανσθενουργὸς Θεία Χάρις νὰ ἐπισκιάξῃ τὰς Παναγιωσκεπάστους καὶ Ἀγιοφρουρήτους συνάμα νήσους τῶν Κυθίων καὶ Ἀντικυθίων, ὅλο τό Ὁρθόδοξο Γένος μας καὶ τὸν σύμπαντα κόσμον.

Ὁ Μητροπολίτης

Ὁ Κυθίων Σεραφεῖμ

+ Ὁ Κυθίων Σεραφεῖμ

## Προλεγόμενα

Μέ τήν Χάρι καί εὐλογία τοῦ Παναγά-  
θου Κυρίου καί Θεοῦ μας Ἰησοῦ Χριστοῦ  
προέβημεν στήν ἔκδοσι καί κυκλοφορία  
τοῦ παρόντος Ἐγκολπίου Ἡμερολογίου  
τοῦ σωτηρίου ἔτους 2011.

Ἀφιερώνεται στά Ἐκκλησιαστικά  
Μνημεῖα (Ἱεροῦς Ναοῦς καί Ναΐδια) τοῦ  
ΚΛΕΙΣΤΟΥ-ΜΕΣΑ ΒΟΥΡΓΟΥ (Borgo  
Serato), τά ὁποῖα περικοσμοῦν τήν γύρω  
ἀπό τό Κάστρο - Φρούριο (Φορτέτζα) πα-  
λαιά πόλι τῶν Κυθήρων, πού εἶναι τοιχο-  
γυρισμένη ἀπό ἓνα ἐξωτερικό καστρό-  
τοιχο, ὁ ὁποῖος κατέληγε στά τείχη τοῦ  
φρουρίου.

Στά δύο αὐτά τείχη (τοῦ φρουρίου -  
φορτέτζας καί τοῦ ἐξωτερικοῦ καστρό-  
τοιχου), πού περικλείουν σήμερα μιά  
πραγματική μεσαιωνική νεκρόπολι,  
ύπάρχουν καί μνημονεύονται 18 Ἱεροί  
Ναοί καί Ναΐδια (14 στό Μέσα - Κλειστό  
Βοῦργο καί 4 ἐπάνω στό Κάστρο). Κατά  
τίς ἱστορικές μαρτυρίες τό Κλειστό ἢ Μέ-  
σα Βοῦργο ἔσφυζε ἀπό ζωή καί κίνησι 4



περίπου αιώνες (16ος - 19ος) καί, σύμφωνα μέ τά στοιχεῖα τῶν ἀπογραφῶν τοῦ 18ου αἰώνα, ἐλειτουργοῦσαν 4 ἐνορίες.

Εἶναι ἀξιόλογοι καί περισπούδαστοι οἱ Ἱ. Ναοί τοῦ Κλειστοῦ Βούργου. Αὐτοί πού διατηροῦνται καί λειτουργοῦνται μέχρι σήμερα : 1. **Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου** 2. **Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Καλουτσιάνικου** 3. **Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δραπανέζου** 4. **Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος τοῦ Καλουτσιάνικου** 5. **Τῆς Παναγίας τῆς Μεσοχωρίτισσας** καί 6. **Τῆς Ἁγίας Τριάδος**. Ἐκεῖνοι πού διατηροῦνται μέν, ἀλλά δέν λειτουργοῦν καί εἶναι οἱ ἐκκλησιές : 7. **τοῦ Ἀρχιστρατήγου** 8. **τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου** 9. **τοῦ Ἁγίου Φιλίππου**. Οἱ ἐρειπωμένοι Ἱεροί Ναοί: 10. **τοῦ Ἁγίου Βασιλείου** καί 11. **τοῦ Ἁγίου Δημητρίου**. Καί, τέλος, αὐτοί οἱ Ἱ.Ναοί, πού δέν ὑπάρχουν πιά, ἀλλά σώζονται δι' αὐτούς ἀρχειακές μαρτυρίες καί ἡ προφορική παράδοση, ὅπως εἶναι : 12. **ὁ Ἅγιος Θεόδωρος** 13. **οἱ Ἅγιοι Σαράντα** καί 14. **ἡ Ἁγία Παρασκευή**.

Οἱ Ἱεροί Ναοί τοῦ Κλειστοῦ - Μέσα

Βούργου εἶναι δυνατόν νά χρονολογηθῶν, σύμφωνα μέ τίς τοιχογραφίες τους, πού εἶναι πολύ σπουδαῖα μνημεῖα Βυζαντινῆς Ἀγιογραφίας, καί μάλιστα τῆς περιώνυμης Κρητικῆς Σχολῆς, ἀπό τόν 15ον αἰῶνα καί ἐνωρίτερα.

Εἶναι εὐκαιρία, λοιπόν, νά γνωρίσωμε καί μέ τό ἀνά χεῖρας ἡμερολόγιο τῆς Ἱ. Μητροπόλεώς μας- τόν ἀνεκτίμητο αὐτό θησαυρό τῶν Ἐκκλησιῶν καί Ναϊδίων τοῦ Μέσα Βούργου, πού ὀμιλοῦν εὐγλωττα διά τήν ἐκκλησιαστική ἱστορία τοῦ τόπου μας. Καί νά ἐνδιαφερθοῦμε ὅλοι μας διά τήν περίσῳσι, διαφύλαξι καί ἀποκατάστασι τῶν σπουδαίων αὐτῶν Ἐκκλησιαστικῶν Μνημείων τῆς Κυθηραϊκῆς νήσου μας. Ἐτονίσαμε καί ἄλλες φορές ὅτι : α) **ἡ Ἀκρόπολις τοῦ Κάστρου - Φρουρίου καί τοῦ Κλειστοῦ - Μέσα Βούργου** β) **ἡ Παλαιόχωρα μέ τά ἐκκλησιαστικά της Μνημεῖα** καί γ) **ἡ Καστροπολιτεία - Κάτω Χώρα Μυλοποτάμου μέ τίς παλιές μεταβυζαντινές ἐκκλησίες της** θά πρέπει νά τύχουν τῆς προστασίας καί τῆς ἀκοίμητης μέριμνας γιά διαδοχική ἀποκατάστασι ὑπό τοῦ ΥΠΠΟ καί τῆς ὑπ'

αυτό 1ης Έφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων, τῆς ὁποίας ἡ παρουσία εἶναι ζῶσα καί δραστήρια εἰς τό νησί μας.

Εἰς τό ἐγκόλπιο Ἡμερολόγιο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας τοῦ ἔτους 2008, τό ὁποῖο ἦτο ἀφιερωμένο εἰς τήν Παναγία Μυρτιδιώτισσα τοῦ Κάστρου, ἔγινε λόγος διά τό Κάστρο - Φρούριο (Φορτέτζα) καί τούς Ἱεροῦς Ναούς τοῦ Κάστρου. Εἰς τό ἐφετεινό Ἡμερολόγιό μας τοῦ τρέχοντος ἔτους 2011 θά προσθέσωμε καί τά ἱστορικά - ἀρχιτεκτονικά στοιχεῖα τῶν 4 Ἐκκλησιῶν τοῦ Κάστρου (**Παναγίας τῆς Μυρτιδιώτισσας, Παναγίας τῆς Ὀρφανῆς, Παντοκράτορος καί Ἀγίου Ἰωάννου**) διά νά ἔχωμε μιά συνοπτική καί πλήρη εἰκόνα ὅλων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Μνημείων τοῦ Φρουρίου καί τῆς παλαιᾶς πόλεως τοῦ Κλειστοῦ - Μέσα Βούργου, τῶν 18 ἐν συνόλῳ Ἱερῶν Ναῶν καί Ναϊδίων των, ὅπως προείπαμε, πράγμα τό ὁποῖο θά διευκολύνη καί τούς καλοῦς ἐπισκέπτες - προσκυνητές τῆς ἱστορικῆς νήσου μας καί τῶν μνημείων, εὐρημάτων καί κειμηλίων τῆς προχριστιανικῆς καί τῆς χριστιανικῆς ἐποχῆς.

Κατακλείω τά προλεγόμενα τοῦ παρόντος ἡμερολογίου μέ θερμές εὐχαριστίες καί συγχαρητήριες προσρήσεις, τόσο στήν κ.Ἐλένη Χάρου-Κορωναίου, φιλόλογο καί ἐξαίρετη ἱστοριοδίφη τῶν Ἱστορικῶν Ἀρχείων τῆς νήσου μας, ὅσο καί στήν δ.Μαρίνα Παπαδημητρίου, Ἀρχαιολόγο τῆς Α΄ Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων καί ἔνθερμη θεράπεινα τῶν βυζαντινῶν καί μεταβυζαντινῶν ἐκκλησιαστικῶν μνημείων τῆς Παναγιόσκεπαστης νήσου μας, διά τήν πρόθυμη ἀνταπόκρισι καί συνεργασία των, προκειμένου νά ἔχωμε τό ἀπό κοινοῦ συναχθέν καί προβληθέν ἱστορικό, ἀρχαιολογικό καί φωτογραφικό ὑλικό τῶν ἐκκλησιαστικῶν Μνημείων τοῦ Κλειστοῦ - Μέσα Βούργου καί τοῦ Φρουρίου τῆς Χώρας Κυθήρων. Πολλές εὐχαριστίες καί στή δ.Ἐβίτα Προβατάρη, ἐγγονή τοῦ ἀειμνήστου φωτογράφου Ἐμμανουήλ Σοφίου, ἡ ὁποία μᾶς παρεχώρησε φωτογραφικό ὑλικό ἀπό τό φωτογραφικό ἀρχεῖο τοῦ ἀγαπημένου παπποῦ της, ἀλλά καί μᾶς προσέφερε φωτογραφίες, τίς ὁποῖες φωτογράφησε ἡ ἴδια μέ ἀντικείμενο τά

ἐκκλησίδια τοῦ Μέσα Βούργου.

Διάπυρη εὐχή καί προσευχή μας εἶναι ὄλο τό ὑλικό τοῦ νέου αὐτοῦ ἡμερολογίου, ἀλλά καί τῶν προηγουμένων πέντε (5) ἐγκολπίων ἡμερολογίων τῆς Ἰ. Μητροπόλεώς μας, νά συντελέση ἐν καιρῶ στήν πλήρη ἀποκατάστασι, τήν προβολή καί ἀνάδειξι ὄλων τῶν χριστιανικῶν μνημείων τῆς Μητροπολιτικῆς μας Ἐπαρχίας εἰς δόξαν Θεοῦ, πρὸς τιμὴν καί εὐφροσύνην τῆς Ἐφόρου, Προστάτιδος καί Πολιούχου μας Παναγίας τῆς Μυρτιδιώτισσας, ἡ ὁποία ὑπεσχέθη τήν διαχρονική προστασία τοῦ τόπου μας καί διά τήν ἱστορική καταξίωσι τῆς εὐάνδρου καί εὐλογημένης Κυθηραϊκῆς νήσου μας.

Μέ ἐγκάρδιες εὐχές καί ἀγάπη

Ὁ Μητροπολίτης

†Ὁ Κυθηρῶν Σεραφεῖμ



## ΤΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΒΟΥΡΓΟ (BORGO SERATO)

Γράφουν ή κ. Ἐλένη Χάρου-Κορωναίου, Φιλόλογος καί ή δ. Μαρίνα Παπαδημητρίου, Ἀρχαιολόγος.

Εἰς τήν πρωτεύουσα τῶν Κυθήρων ὑπάρχει ἕνας οἰκισμός ὀνομαζόμενος **Μέσα Βοῦργο ἢ Κλειστό Βοῦργο (Borgo Serato)**. Ὁ οἰκισμός ἐκτείνεται στούς πρόποδες τοῦ Ἐνετικοῦ φρουρίου πρὸς βορρᾶν καί ἦταν τοιχογυρισμένος ἀπό ἕνα ἐξωτερικό καστρότοιχο, ὁ ὁποῖος κατέληγε στά τείχη τοῦ φρουρίου. Τό Μέσα Βοῦργο ἐπικοινωνοῦσε μέ τό φρούριο μέ μιά πύλη καί οἱ δύο μαζί οἰκισμοί ἀποτελοῦσαν τήν παλαιά πόλη. Σήμερα περικλείουν μιά πραγματική μεσαιωνική νεκρόπολη, εἰς τήν ὁποία ὑπῆρχαν 18 ἐκκλησιές, 14 εἰς τό Μέσα Βοῦργο καί 4 εἰς τήν Φορτέτζα, δηλ. πάνω στό Φρούριο. Ἀπό τά νοταριακά, ἐνοριακά καί ἄλλα ἔγγραφα τοῦ Τοπικοῦ Ἀρχείου Κυθήρων φαίνεται ὅτι τό Μέσα Βοῦργο ἔσφυζε ἀπό ζωή κατά τόν 16ο - 19ο αἰῶνα καί σύμφωνα μέ τίς ἀπογραφές τοῦ 18ου αἰῶνα εἶχε 4 ἐνορίες.

Οἱ Ναοί τοῦ Μέσα Βούργου μποροῦν νά χρονολογηθοῦν σύμφωνα μέ τίς τοιχογραφίες τους ἀπό τόν 15ο αἰ., ἴσως καί νωρίτερα. Αὐτές οἱ τοιχογραφίες εἶναι πολυτιμότερα μνημεῖα τῆς βυζαντινῆς ἀγιογρα-

φίας και μάλιστα τῆς Κρητικῆς Σχολῆς.

Τοὺς Ναοὺς τοῦ Κλειστοῦ Βούργου μπορούμε νά τοὺς κατατάξουμε σέ 4 κατηγορίες.



α) Εἶναι αὐτοί πού διατηροῦνται καί λειτουργοῦν μέχρι σήμερα: ὁ **Ἅγιος Χρυσόστομος**, ὁ **Ἅγιος Γιώργης ὁ Καλουτσιάνικος**, ὁ **Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δραπανέζος**, ὁ **Σωτήρας ὁ Καλουτσιάνικος**, ἡ **Μεσοχωρίτισσα** καί ἡ **Ἁγία Τριάδα**.

β) Αὐτοί πού διατηροῦνται, ἀλλά δέν λειτουργοῦν καί εἶναι: ὁ **Ἀρχιστράτηγος**,





ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος, ὁ Ἅγιος Φίλιππος.

γ) Οἱ ἐρειπωμένοι πού εἶναι ὁ Ἅγιος Βασίλειος καί ὁ Ἅγιος Δημήτριος.

δ) Αὐτοί πού ἐξαφανίστηκαν καί γνωρίζομε τήν ὕπαρξή τους ἀπό ἀρχαϊκές μαρτυρίες καί ἀπό τήν προφορική παράδοση καί εἶναι: ὁ Ἅγιος Θεόδωρος, οἱ Ἅγιοι Σαράντα καί ἡ Ἁγία Παρασκευή.



## 1. Ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καί 2. τοῦ Ἁγίου Φιλίππου

Πρόκειται γιά δύο Ναούς συνεχόμενους (α καί β), ἀπό τούς ὁποίους ὁ νότιος ἐφάπτεται τρίτου Ναοῦ, τοῦ Ἁγ. Γεωργίου Καλούτζη, μέ τόν ὁποῖο ὅμως δέν ἐπικοινωνοῦν, στή σημερινή μορφή. Ὁ νότιος Ναός εἶναι ἀφιερωμένος στόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο καί ὁ μεταγενέστερος βόρειος στόν Ἅγιο Φίλιππο, ὁ ὁποῖος βρίσκεται σέ χαμηλότερο ἐπίπεδο καί ἔχει κατακόρυφο τοῖχο στή θέση τῆς ἀψίδας πού ἔχει καταρρεύσει. Ἡ ἐπικοινωνία μεταξύ τῶν δύο Ναῶν γίνεται ἀπό ἓνα ὀρθογώνιο ἀνοιγμα στό ἀρχικό ΒΔ τυφλό ἀψίδωμα τοῦ νότιου Ναοῦ, πού πλαισιώνεται μέ περιθύρωμα ὀξυκόρυφο στήν πλευρά πού ἀντιστοιχεῖ στό βόρειο Ναό.

Ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου σύμφωνα μέ ἀρχαιακές μαρτυρίες ἦταν ιδιόκτητος καί ἀνήκε στήν οἰκογένεια Βενέρη. Τό 1775 ιδιοκτήτης τοῦ Ναοῦ ἦταν ὁ εὐγενής Τζώρτζης Βενέρης τοῦ Πόλου.

Κατά τίς ἀρχές τοῦ 19ου αἰ. ιδιοκτήτης ἦταν ὁ Ἰάκωβος Μαυρομάτης. Τό 18ο αἰώνα ὁ Ναός λειτούργησε ὡς ξεχωριστή

ένορία.

Ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου Φιλίππου εἶναι μονόχωρος καμαροσκέπαστος μέ χαμηλό θόλο στή δυτική πλευρά.

Στό ἱερό ὑπάρχει στέρνα γιά τή συλλογή τῶν ὀμβρίων.



#### **α. Νότιος Ναός: Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος**

Πρόκειται γιά μονόχωρο καμαροσκέπαστο Ναό, μέ μεγάλη ψηλή ἀψίδα, ἡμικυλινδρική καί ἐξέχουσα. Οἱ τοῖχοι εἶναι ἀσβεστωμένοι καί ἐσωτερικά καί ἐξωτερικά, ἀλλά διακρίνεται ἡ ἀργολιθοδομή, ἐνῶ ἡ καμάρα καί τά τόξα ἔχουν κτισθεῖ μέ θολίτες κατά τό ἰσοδομικό σύστημα. Ἡ ἀψίδα στεγάζεται μέ κεραμίδια, ἐνῶ ἡ στέγη τοῦ Ναοῦ σκεπάζεται μόνο μέ στρώμα κονιάματος. Τό περιθύρωμα τῆς εἰσόδου καί τό

πλαίσιο του παραθύρου στο δυτικό τοίχο είναι πώρινα.

### **Τοιχογραφίες:**

Γενικά:

Έχουν αποκαλυφθεῖ αποσπασματικά τοιχογραφίες του βυζαντινού στρώματος (Αρχαιολογική Ὑπηρεσία 1960) καί λίγες τοιχογραφίες μεταβυζαντινῶν χρόνων. Ὅσες τοιχογραφίες ἔχουν αποκαλυφθεῖ εἶναι ἐν μέρει ἀπολεπισμένες, μέ ἄλατα ἐνῶ κάτω ἀπό τό ἀσβέστωμα διακρίνονται καί ἄλλες.

### **Εἰκονογραφικό πρόγραμμα**

#### **Κυρίως Ναός:**

**Νότιος τοῖχος:** Σέ δοκιμαστικό καθαρισμό ἀπό τό συνεργεῖο συντηρητῶν τῆς Ἐφορείας μας (1985), κάτω ἀπό τό ἀσβέστωμα, ἔχουν ἀποκαλυφθεῖ μικρῆς ἔκτασης σωζόμενα τμήματα τοιχογραφιῶν καί ἀγιωνυμικῶν ἐπιγραφῶν.

Οἱ τοιχογραφίες αὐτές ἔχουν χρονολογηθεῖ ἀπό τόν ἀείμνηστο Ἀκαδημαϊκό Μανώλη Χατζηδάκη στόν 14ο - 15ο αἰῶνα.

#### **Μεταβυζαντινές παραστάσεις**

#### **Κυρίως ναός**

**Βόρειος τοῖχος:** Στήν κόγχη τοῦ ἀρκοσολίου, κάτω ἀπό τόν βυζαντινό Ἅγιο Γεώργιο, εἰκονίζεται μεταξύ δύο ἀγίων ἡμίσωμων καί μετωπικῶν ἡ Παναγία βρεφοκρατοῦσα, μέ τήν ἐπωνυμία [ΚΑΡΔΙΟΒ]-



ΑΤΤΑΖΟΥΣΑ. Ἄριστερά ἀδιάγνωστος ἱε-  
ράρχης, μέ ἴχνη ἀγιωνυμικῆς ἐπιγραφῆς.  
Ἄριστερά τοῦ ἀγιωνυμίου σώζεται τό ἐπά-  
νω μέρος οἰκοσήμου. Δεξιά Ὁ Α[ΓΙΟΣ]  
CABAC, μέ μοναστικό ἔνδυμα, εὐλογεῖ καί  
κρατάει ἀνοικτό εἰλητό μέ τήν ἐπιγραφή:

Ὁ ΕΧΩΝ ΤΑΠΙ[ΝΩ]CΙΝ ΤΑ[&]. Δεξιά στό τύμπανο τοῦ τυφλοῦ ἀψιδώματος σώζεται τμήμα μεγαλογράμματης ἐπιγραφῆς:

[&]ΩΝ [&] ΨΥΧΗΝ ΤΗΣ ΕΝ ΚΟΛΠΗΣ ΑΒΡΑΑΜ

Στό τύμπανο, σέ δεύτερο στρώμα, ἔχει προστεθεῖ, μπροστά καί κάτω ἀπό τό κεφάλι τοῦ ἀλόγου τοῦ βυζαντινοῦ ἀγίου Γεωργίου, σέ χωριστό διάχωρο, ὀριζόμενο ἀπό κόκκινη ταινία, μικρή παράσταση ὀλοσωμης νεαρῆς γυναικείας μορφῆς, γυρισμένης πρὸς τό Ἱερό, ἀνάμεσα σέ δύο ἄνθη, ἐκτός κλίμακας. Πρόκειται γιά παράσταση κεκοιμημένης, στήν ὁποία ἀναφέρεται ἡ ἀνωτέρω ἐπιτάφια ἐπιγραφή στό ἐσωρράχιο.

Στό τύμπανο τοῦ ἀρκοσολίου διασώζεται ἐπίσης ἀπόσπασμα μικρογράμματης ἐπιγραφῆς:

[&] ψυχὴν σου [..] μεγ ριου υζεν οέ[&]

Οἱ μεταβυζαντινές παραστάσεις ἔχουν χρονολογηθεῖ ἀπό τόν ἀείμνηστο Ἀκαδημαϊκό Μανώλη Χατζηδάκη στόν 17ο αἰῶνα.

### **β. Βόρειος Ναός: ἹΑγιος Φίλιππος**

Πρόκειται γιά μονόχωρο Ναό, καμαροσκέπαστο, μέ νάρθηκα, μέ χαμηλό θόλο (φουρνικό), χωρίς ἀψίδα, μέ κωδωνοστάσιο στό βόρειο τοῖχο, στό ὕψος τοῦ νάρθηκα. Οἱ τοῖχοι τοῦ Ναοῦ εἶναι ἀσβεστω-

μένοι έσωτερικά και έξωτερικά, αλλά φαίνεται ή άμελής άργολιθοδομή. Στόν ανατολικό τοίχο έντοπίζονται όστρακα έφιαλωμένης κεραμικής. Στό χώρο του Ίεροϋ Βήματος ύπάρχει πηγάδι-άγίασμα, πηγή ύγρασίας για τίς τοιχογραφίες του Ναοϋ. Πιθανώς κατολίσθησε ή άψίδα και ό τωρινός κατακόρυφος ανατολικός τοίχος άποτελεϊ πρόχειρη λύση για τήν έμφραξι του κενοϋ.

### **Τοιχογραφίες**



Γενικά έχουν έντοπιστεϊ και άποκαλυφθεϊ μόνο μεταβυζαντινές τοιχογραφίες στό τυφλό άψίδωμα, στίς όποιες διακρίνεται ό άρμονικός συνδυασμός τών χρωμάτων και ή χρήση του βαθέος πράσινου για τίς σκιές.

### **Εικονογραφικό πρόγραμμα**

**Βόρειος τοίχος τυφλό άψίδωμα:** Στο τύμπανο τρεῖς ολόσωμες μορφές. Στο κέντρο ὁ ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, μετωπικός, εὐλογεῖ καί κρατεῖ διάλιθο Εὐαγγέλιο. Δεξιά του ὁ ἅγιος [ΙΩΑΝΝΗΣ Ὁ ΘΕΟΣ]ΛΟΓΟΣ στὸν ὄρθιο τύπο, γυρισμένος πρὸς τὸν Ἅγιο Νικόλαο, κρατεῖ κλειστό βιβλίο. Ἀριστερά του ἡ ΑΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑ, μετωπική, μέ κορώννα φράγκικου τύπου, σεβίζει μέ τό δεξί καί κρατεῖ μέ τό ἀριστερό χέρι τὸν τροχό τοῦ μαρτυρίου της.

Οἱ τοιχογραφίες αὐτές ἔχουν χρονολογηθεῖ στά τέλη τοῦ 15ου-ἀρχές 16ου αἰώνα.

### 3. Ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῶν Καλουτσιάνων

Ἀνήκει στήν οικογένεια τῶν εὐγενῶν Καλούτση καί εἶναι προσκεκολλημένος στήν νότια πλευρά τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἔχει ὀρθογώνια πρόσοψη μέ δίλοβο κωδωνοστάσιο. Στήν εἴσοδο τοῦ Ναοῦ πώρινη ἀνάγλυφη πλάκα μέ τήν ἐπιγραφή «ΦΥΛΑΤΤΕ ΓΕΩΡΓΙΕ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΟΙΚΟΝ». Κατά τόν 18ο αἰ. ἐλειτούργησε σάν ἐνορία μέ Ἐφημερίους ἀπό τήν οικογένεια Καλούτση.

Περί τό 1760 διετέλεσε Ἐφημέριος ὁ Νικόλαος Καλούτσης τοῦ Χριστοφάλου, ὁ





μετέπειτα Ἐπίσκοπος Κυθήρων Νεόφυτος. Περί τό 1770 Ἐφημέριος ἦταν ὁ Νεόφυτος Καλούτσης τοῦ Ἐμμανουήλ, Ἱερομόναχος καί Ἐπισκοπικός ἐκκλησιάρχης.

Ὁ Νεόφυτος ἦταν μεγάλη ἐκκλησιαστική μορφή τοῦ 18ου αἰ. στά Κύθηρα, σπου-

δασμένος στή φημισμένη Ἀκαδημία τοῦ Βουκουρεστίου. Μεταξύ τῶν ἄλλων διαπρεπῶν, πού ἐτάφησαν στόν Ναό ἀπό τήν οἰκογένεια Καλούτση, εἶναι καί ὁ ἐκκλησιάρχης, τοῦ ὁποίου σώζεται ἡ ἐπιτύμβια πλάκα μέ τό περίφημο ἠρωελεγεῖον, τό ὁποῖο συνέθεσε ὁ σπουδαῖος ἐλληνιστής Θεόδωρος Στάθης-Μπιρμπιλίος.

#### ΗΡΩΕΛΕΓΕΙΟΝ

ΛΑΡΝΑΞ ΗΔ ΙΣΧΕΙ ΝΕΟΦΥΤΟΥ  
ΛΕΙΨΑΝΑ ΘΥΤΟΥ ΚΑΛΟΥΤΖΗ ΛΟΓΙΟΥ  
ΠΝΕΥΜΑ ΘΕΩ ΟΣ ΑΠΕΔΩΚΕ ΤΗ ΙΕ ΙΑ-  
ΝΟΥΑΡΙΟΥ ΑΨΟΑ

Περί τό 1772 Ἐφημέριος ἦταν ὁ Ἀντώνιος Καλούτσης τοῦ Χριστοφάλου, ἀδελφός τοῦ Ἐπισκόπου Νεοφύτου, ὁ ὁποῖος Ἀντώνιος ἀργότερα διετέλεσε ἡγούμενος τῶν Μυρτιδίων μέ τό ὄνομα Ἀκάκιος. Οἱ ἐνορίτες τοῦ Ναοῦ ἦταν ἀπό τήν οἰκογένεια Καλούτση καί Καλούτση-Μαχαιριώτη. Μεταξύ αὐτῶν ἦταν καί ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἐπισκόπου Κυθήρων Εὐγενίου Μαχαιριώτη.

Πρόκειται γιά μονόχωρο, καμαροσκέπαστο Ναό, μέ ἐξέχουσα ἡμικυλινδρική ἀψίδα. Ἀνά τέσσερα τυφλά ἀψιδώματα στίς μακρές πλευρές ἀπό τά ὁποῖα τά δύο ἀνατολικά εἶναι πιό στενά καί ἀντιστοιχοῦν στό Ἱερό. Ἡ ἐπιμήκυνση τοῦ Ναοῦ στά δυτικά εἶναι μεταγενέστερη, ὅπως καί

τό δίλοβο, μέ όξυκόρυφα τόξα, κωδωνοστάσιο. Στούς τοίχους τοῦ Ναοῦ, άσβεστωμένους έσωτερικά καί έξωτερικά, διακρίνεται άργολιθοδομή. Ἡ καμάρα έχει δομηθεῖ μέ πελεκητούς πωρόλιθους, κατά τό ίσοδομικό σύστημα. Ἡ στέγη σκεπάζεται μέ κονίαμα.

Στό Ναό σώζονται μιά βυζαντινή παράσταση τοῦ 15ου αἰώνα, πού άποδίδει τόν Ἀρχάγγελο Μιχαήλ, πτερυγοφόρο, μέ στρατιωτική στολή καί δύο μεταβυζαντινές, έκ τῶν όποίων ἡ μία άποδίδει τρεῖς στρατιωτικούς Ἀγίους, σέ δύο στρώματα (16ου καί 18ου αἰώνα αντίστοιχα) καί τήν έπιζωγραφισμένη παράσταση τῆς Κοίμησης τῆς Θεοτόκου (18ου αἰ.), ἡ κατάσταση διατήρησης τῶν όποίων εἶναι σχετικά καλή.

#### **4. Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δραπανέζος**

Ὁ Ναός τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Δραπανέζου εἶναι μονόκλιτος μέ ύψηλή καί εύρεῖα καμάρα καί δύο τυφλές κόγχες εἰς τό βόρειο τοῖχο. Τέσσερες φορητές εἰκόνες εἶναι τοῦ 17ου-18ου αἰώνα. Ἀπό νοταριακά έγγραφα τοῦ 18ου αἰ. πληροφορούμαστε ὅτι ὁ Ναός ανήκει στήν οἰκογένεια Στάη. Ἐκεῖ κοντά υπῆρχε καί Ναός τοῦ Ἀγίου Θεοδώρου, ὁ όποῖος δέν υπάρχει σήμερα, πού ανήκε επίσης στήν οἰκο-



γένεια Στάη. Ἀπέξω ἀπό τήν ἐκκλησία ὑπῆρχε κήπος καί ἀπό πάνω στούς βράχους τοῦ Κάστρου ἕνας μικρότερος, πού ἀνήκαν στήν Ἐκκλησία. Ἐπίσης, ἡ Ἐκκλησία εἶχε χωράφια καί δένδρα, τά ὁποῖα διαχειριζόταν ὁ ἐκάστοτε Ἱερέας, ὁ ὁποῖος ἦταν ὑποχρεωμένος νά ἱεουργεῖ κάθε Κυριακή καί τίς μεγάλες ἐορτές.

Ὁ Ἐφημέριος τοῦ Ναοῦ συνήθως ἦταν ἀπό τήν οἰκογένεια Στάη. Ἐάν δέν ὑπῆρχε, ἡ οἰκογένεια Στάη, ὡς ἰδιοκτήτες φρόντιζαν νά ἐξασφαλίσουν Ἱερέα, ὁ ὁποῖος ἦταν ὑποχρεωμένος νά τήν περιποιεῖται, νά τήν φωτολογεῖ, νά τήν συντηρεῖ μέ τά ἔσοδα τῶν ὑποστατικῶν της.

Ὁ Ναός γιορτάζει στίς 24 Ἰουνίου τό **Γενέθλιον τοῦ Προδρόμου** καί ἐπειδή ἦταν ἡ περίοδος τοῦ θερισμοῦ πῆρε τήν προσωνομία Δραπανέζος. Ἐνα δεύτερο



Βῆμα στό Ναό εἶναι ἀφιερωμένο στόν Ἅγιο Εὐθύμιο.

## 5. Ὁ Ναός τῆς Παναγίας Μεσοχωρίτισσας

Μονόκλιτος καμαροσκεπῆς Ναός μέ πρόσθετο νάρθηκα. Οἱ φορητές εἰκόνες τοῦ Ναοῦ εἶναι καλά ἔργα τοῦ 17ου καί 18ου αἰ. Πρό τοῦ Τέμπλου ὑπάρχει μικρή κόγχη, στήν ὁποία σώζεται τοιχογραφία τῆς Θεοτόκου σέ δύο στρώματα.

Ὁ Ναός ἀνήκει στήν οἰκογένεια Κασιμάτη καί στό μέσον τοῦ Τέμπλου πάνω ἀπό τήν Ὠραία Πύλη εἶναι σκαλισμένο τό οἰκόσημο τῶν Κασιματῶν: λέων ὄρθιος σέ μιά σαρκοφάγο πού κρατᾶ ἓνα Σταυρό. Σύμφωνα μέ ἀρχειακές μαρτυρίες κατά τό 1738 ὁ Ναός εἶναι ἤδη πεπαλαιωμένος «...κηνδινέβη να χαλάση, τόσον τά τήχη της αὐτης εκκλησίας ὡσπερ και τα κελία κα ι σκεβή ἀπό πάνω ὅλα καταχαρασμένα...» Οἱ ἀδελφοί τοῦ Ναοῦ Λαυρέντιος Ἱερεὺς Κασιμάτης ποτέ ἀφέντη Δράκου, Ἐμμανουήλ Ἱερεὺς Κασιμάτης ποτέ ἀφέντη Δημήτρη, Λαυρέντιος Ἱερεὺς Κασιμάτης ποτέ ἀφέντη Γιώργη, Γεώργιος Ἱερεὺς Κασιμάτης ποτέ ἀφέντη Νικολό ἀποφασίζουν νά πουλήσουν ἓνα κομμάτι ὑποστατικό πού ἀνήκει στό Ναό «...διά νά



φτιαστή καί νά κυβερνηθή ο αυτός Ναός...».

Κατά τόν 18ο αἰ. ὁ Ναός ἀναφέρεται μεταξύ τῶν ἐνοριῶν τοῦ Κλειστοῦ Βούργου. Οἱ Ἐφημέριοι τοῦ Ναοῦ ἦσαν ἀπό τούς Κασιμάτηδες, τούς ἀδελφούς τῆς ἐκκλησίας καί ὑπηρετοῦσαν ἐκ περιτροπῆς παραδίδοντας ὁ ἕνας στόν ἄλλο «τό ποσέτο τῆς αὐτῆς ἐφημερίας». Σέ ἕνα ἰνβεντάριο τοῦ 1738 μεταξύ τῶν κειμηλίων τοῦ Ναοῦ ἀναφέρεται: «ἡ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ ἔμπροσθεν εἰς τά διάστηλα ὅλοι ἀσυμένια μέ ἔνδεκα δακτυλοδόπετρες. Ἡ εἰκόνα τῆς Κυρίας κομπάνια ὅλλοι καί αὐτή ἀσυμένια μέ μία χρυσή κορόνα ἀπάνο. Δύο κανδύλια ἀσυμένια ὀμπροστά ταῖς αὐταῖς εἰκόναις.

» Ἐνα σταυρό ἀσυμένιο με χορις ντζίλιους. Ἐνα συγλί ἀσυμένιο. Ἐνα θυμιατό ἀσυμένιο. Τέσσερα κανδύλια πρόντζινα με τα καπελέτα τος. Ἐνα καντηλέρι πρόντζινο. Ἐνα αρτοφόρι. Δώδεκα μηνέα. Ἐνα τριόδι. Ἐνα πεντικοστάρι. Δύο ευαγγέλια. Ἐνα ἀπόστολο. Ἐνα ευχολόγιο. Ἐνα συναξαριστη. Μία φυλάδα του τριοδίου. Ἐνα αμαρτολῶν σωτηρία. Ἐνα τετραευάγγελο κοπιλάδο. Ἐνα ἄλο βιβλήο κοντιλάδο καί το λύμπρο της ἐκκλησίας ὅλα φρουάδα. Ἐνα σταυρό κομφάλο με δύο καπιτέλα. Ἐνα πολυκάντηλο πρόντζινο



παλέο ανόφελο με εξε κηροπήγια. Ένα φελόνη βελούδο φιοράδω. Άλλο φελόνη μπλάβο ορμιζή κενούριο. Άλλο φελόνη δαμασκή παγονάτζω. Ένα στιχάρι μεταξοτό μπροκαδέλο φιοράδο με μια ποδέα κομπάνια. Άλλη ποδέα μεγάλη της άγιας τραπέζης καναβατζέτα. Ένα πετραχήλη χρυσούφαντο. Ένα άντιμήνσι παλέο. Δύο καμπάνες μεγάλη και μικρή εις το καμπαναρίο. Άλλι καμπάνα τζακουσμένη. Μία κασέλα κάρινη παλέα λύποντας ένα κομάτη...».

Ο Ναός γιορτάζει την Θεοτόκον την έπομένη των Χριστουγέννων. Τόν φροντί-



ζει τό Έκκλησιαστικό Συμβούλιο του Κεραμωτού, άπ' όπου προέρχεται καί ή οικογένεια των Κασιματών - κτητόρων του Ναού.

Ο Ναός μαρτυρεΐται κατά τό 1564.

## 6. Ὁ Ναός τῆς Ἁγίας Τριάδος

Ὁ Ναός εἶναι ιδιόκτητος καί ἀνήκει στήν οἰκογένεια Κασιμάτη - Πορταλαμίου. Μαρτυρεῖται κατά τό 1560 καί πολλά συμβόλαια τοῦ Ἐμμ. Κασιμάτη, τοῦ παλαιότερου σωζόμενου νοταρίου στά Κύθηρα, ἐγράφησαν μέσα σ' αὐτόν.

Ὁ Ναός εἶναι μονόκλιτος, καμαροσκέπαστος, μέ μεταγενέστερη ἀψίδα χαμηλή καί ἀβαθῆ, πού καλύπτεται ἐξωτερικά ἀπό διπλανό κτίσμα. Ἀνά τρία τυφλά ἀψιδώματα, ἄνισου βάθους καί πλάτους στίς μακρές πλευρές. Ἡ ὑπερυψωμένη θύρα στά δυτικά ἐντάσσεται σέ πιθανή μεταγενέστερη ἐπέκταση. Ὁ Ναός εἶναι σήμερα ἀσβεστωμένος ἐξωτερικά καί ἐσωτερικά. Ἡ στέγη καλύπτεται μέ κονίαμα.

Στό Ναό ἔχουν πραγματοποιηθεῖ ἀπό τήν Ἀρχαιολογική Ὑπηρεσία (2009) ἐργασίες ὑποστύλωσης στό ἐσωτερικό καί στερεωτικές ἐργασίες στό δυτικό τοῖχο, γιά τήν ἀποφυγή τῆς κατάρρευσής του. Τό μνημεῖο ἔχει ἐνταχθεῖ στό ἐτήσιο πρόγραμμα ἀποκατάστασης τῆς 1ης Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων.

Σώζεται μιά μόνον βυζαντινή παράσταση στό ΒΑ τυφλό ἀψιδώμα καί μεταβυζαντινές τοιχογραφίες στό νότιο τοῖχο.

Ἡ βυζαντινή παράσταση ἀποδίδει τό



θέμα τῆς Φιλοξενίας τοῦ Ἀβραάμ, στήν τυπική βυζαντινή εἰκονογραφία, μέ τούς τρεῖς Ἀγγέλους καθισμένους σέ ἡμικυκλικό τραπέζι καί ἀνάμεσά τους ὄρθιοι ὁ Ἀβραάμ καί ἡ Σάρρα προσκομίζοντας σκεύη μέ τροφή. Ἡ παράσταση ἔχει χρονολογηθεῖ ἀπό τόν ἀείμνηστο Ἀκαδημαϊκό Μανώλη Χατζηδάκη στό πρῶτο μισό τοῦ 15ου αἰώνα.

### **Μεταβυζαντινές παραστάσεις**

Διακρίνονται σπαράγματα τῆς παράστασης τῆς Παναγίας Βρεφοκρατούσας καί μιά γεροντική μορφή ἀδιάγνωστου συλλειτουργοῦντος ἱεράρχη στήν κατώτερη ζώνη, μέ τήν ἐπιγραφή στό ἀνοικτό εἰλητό: Ὁ ΘΕΟΣ Ὁ ΜΟΝΟΣ ΑΓΑΘΟΣ ΚΑΙ ΕΥΣΠΛΑΧΝΟΣ Ο ΕΝ Υ[Ψ]ΗΛΟΙΣ ΟΙΚΩΝ.

Στό νότιο τοῖχο στή μεσαία κόγχη ὑπάρχει τάφος καί ὑπεράνω τοῦ τάφου εἰκονίζεται ὁ Εὐαγγελισμός πού ἔχει μιά πρωτοτυπία. Μεταξύ τοῦ Ἀρχαγγέλου καί τῆς Θεοτόκου παρεμβάλλεται ἡ μορφή τοῦ Χριστοῦ μέ τήν ὀνομασία «ὁ Δίκαιος Κριτής». Μιά ἐπιγραφή δίνει τή χρονολογία 1610.

Οἱ τοιχογραφίες εἶναι πολυτιμότερα τεκμήρια τῆς μετά τήν ἄλωση βυζαντινῆς Ἀγιογραφίας καί συγκεκριμένα τῆς Κρητικῆς Σχολῆς.

## 7. Ὁ Ναός τοῦ Σωτῆρος

Ὁ Ναός μαρτυρεῖται τό 1564 στίς πράξεις τοῦ νοταρίου Ἐμμανουήλ Κασιμάτη. Εἶναι ιδιόκτητος καί ἀνήκει στήν οἰκογένεια Καλούτση. Στήν ιδιόχειρη διαθήκη του ὁ Τζανέτος Καλούτσης ποτε Τζώρτζη τό 1685 ἐπιθυμεῖ νά ἐνταφιασθεῖ στό Σωτήρα, στόν ὁποῖο κληροδοτεῖ ἀκίνητα.



Μπροστά ἀπό τόν Ναό ὑπῆρχαν κελιά, πού τά ἔχτισε ὁ ἴδιος διαθέτης, εἰς τά ὁποῖα κατοικοῦσε ὁ ἐκάστοτε Ἐφημέριος τοῦ Ναοῦ πού ἦταν ἀπό τήν οἰκογένεια Καλούτση.

## 8. Ἅγιος Δημήτριος στό Βοῦργο

Ἐρειπωμένος Ναός, μονόχωρος, καμαροσκέπαστος, μέ ἡμικυλινδρική ἀψίδα, πού χρονολογεῖται γύρω στό 1400.

Λόγω τοῦ ἐπικλινούσ τοῦ ἐδάφους ἔχει πέσει ὅλη ἡ βόρεια πλευρά καί τό μεγαλύτερο μέρος τῆς ἀψίδας καί τῆς καμάρας, ἐνῶ διατηρεῖται μόνον ἡ νότια πλευρά τοῦ Ναοῦ καί μέρος τῆς ἀψίδας.

Στρῶμα βυζαντινῶν τοιχογραφιῶν διατηρεῖται καλύτερα στό Ἱερό. Διαχωρίζονται σέ τρεῖς ζῶνες καί ὀρίζονται ἀπό ἐρυθρές διαχωριστικές ταινίες. Εἰκονογραφική ἰδιαιτερότητα ἀποτελεῖ ἡ ἀπόδοση τοῦ θέματος τῆς Ἀνάληψης στό τεταρτοσφαίριο τῆς ἀψίδας. Εὐχῆς ἔργον καί μέγας





πόθος μας είναι νά ἀποκατασταθῆ τό συντομώτερο στήν παλιά του μορφή.

Ὁ Ἱερός Ναός ἀναφέρεται σέ διαθήκες τοῦ 17ου καί 18ου αἰώνα.

## 9. Ἀρχιστρατήγος καί 10. Ἅγιος Ἀθανάσιος

Πρόκειται γιά δύο Ναῖσκους μονόκλιτους, καμαροσκεπεῖς, συνδεδεμένους μέ τέτοιο τρόπο ὥστε νά σχηματίζουν ὀρθή γωνία μέ τόν ναῖσκο τοῦ Ἀρχιστρατήγου σέ ὀρθό προσανατολισμό. Τό δάπεδο τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου εἶναι κατά πέντε βαθμίδες χαμηλότερο ἀπό τό δάπεδο τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀρχιστρατήγου. Σύμφωνα μέ ἐπιγραφική μαρτυρία χρονολογοῦνται στό ἀ΄ μισό τοῦ 17ου αἰώνα.



Καί οἱ δύο Ναῖσκοι χρησίμευαν γιά ταφές καί μάλιστα ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου γιά ταφές δυτικῶν. Καί στούς δύο σώζεται ζωγραφικός διάκοσμος, ὁ ὁποῖος





διαθέτει τήν ιδιαιτερότητα τῆς ἀπόδοσης ὄχι μόνον ἐκκλησιαστικῶν μορφῶν, ἀλλά καί κοσμικῶν τοῦ 17ου αἰῶνα, μέ τήν ἐνδυμασία τῆς ἐποχῆς.

Ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου ἦταν τῆς οἰκογενείας Μεγαλοκονόμου. Τό 1711 ἦταν Ἐφημέριος ὁ Δημήτρης Κασιμάτης Πόστουμος. Εἶναι μονόχωρος, καμαρο-





σκέπαστος.

Στό Ναό έχουν πραγματοποιηθεῖ ἀπὸ τὴν Ἀρχαιολογικὴ Ὑπηρεσία (2009) ἐργασίες ὑποστύλωσης, γιὰ τὴν ἀποφυγὴ τῆς κατάρρευσής του. Τὸ μνημεῖο ἔχει ἑντα-



χθεί στό ἐτήσιο πρόγραμμα ἀποκατάστασης τῆς 1ης Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων.

Ὁ Ναός εἶναι μονόχωρος καμαροσκέπαστος, ἐνωμένος μέ τόν Ἀρχιστράτηγο, μέ διαφορετικό προσανατολισμό. Τό Βῆμα τοῦ Ναοῦ εἶναι πρὸς Βορρᾶν.



Στό Ναό ἔχουν πραγματοποιηθεῖ ἀπό τήν Ἀρχαιολογική Ὑπηρεσία (2009) ἐργασίες ὑποστήλωσης γιά τήν ἀποφυγή τῆς κατάρρευσής του. Τό μνημεῖο ἔχει ἐνταχθεῖ στό ἐτήσιο πρόγραμμα ἀποκατάστασης τῆς 1ης Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων.

## 11. Ἅγιος Βασίλειος

Μονόκλιτος μέ καμάρα καί νάρθηκα στή δυτική πλευρά. Τέσσερα τυφλά τόξα στίς 4 πλευρές τοῦ νάρθηκα ὑποβαστάζουν ὑψηλό τροῦλο.

Ὁ βόρειος τοῖχος τοῦ Ναοῦ εἶναι ἐνσωματωμένος στό τεῖχος τοῦ Βούργου. Ὁ Ναός εἶναι ἐρειπωμένος ἤδη ἀπό τά μέσα τοῦ 19ου αἰ. καί ἀνῆκε στήν οἰκογένεια Καλούτση. Πολλά πωριά ἀπό τόν ἐρειπωμένο Ναό ἐχρησιμοποιήθησαν μέ τήν ἄδεια τῶν ἰδιοκτητῶν γιά τήν κατασκευή τοῦ καμpanαριοῦ τῆς Ἁγίας Ἄννας, στά μέσα τοῦ 19ου αἰώνα.





## 12. Ἅγιος Θεόδωρος

Κτίσθηκε περί τό 1723. Ἰδρυτής καί κτήτωρ τοῦ Ναοῦ ἦταν ὁ παπα-Μᾶρκος Στάης, ὁ ὁποῖος ἱερουργοῦσε μέχρι βαθέος γήρατος στόν Ἅγιο Ἀντώνη, στό δρόμο τοῦ Καψαλίου, πού ἀνήκε ἐπίσης στήν οἰκογένεια Στάη.

Ὁ Ναός τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου χτίστηκε ἀπό κάτω στή μουράγια τοῦ Κάστρου κολητά στό βράχο καί βρισκόταν σέ μικρή ἀπόσταση ἀπό ἅγιο Ἰωάννη τόν Δραπανέζο, πού ἀνήκε ἐπίσης στήν οἰκογένεια Στάη.

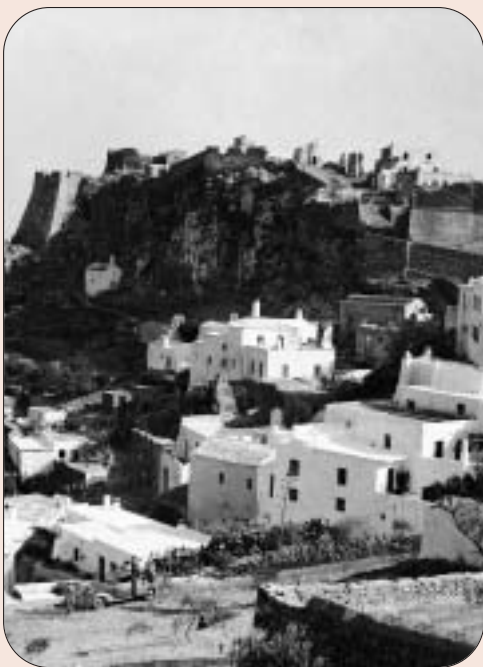
Τό 1780 ὁ Ἰωάννης Στάης ἰδιοκτῆτης τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου καί τοῦ Δραπανέζου ἀναθέτει στόν παπα-Μᾶρκο Μασσέλο νά φωτολογεῖ καί νά ἱερουργεῖ τούς δύο ναούς γιά 5 χρόνια. Σήμερα ἀπό τόν Ἅγιο Θεόδωρο ἔχουν ἀπομείνει ἐλάχιστα ἴχνη πάνω στό βράχο τοῦ Κάστρου.

## 13. Ἅγία Παρασκευή

Χτίστηκε περί τό 1723, ἀλλά δέν γνωρίζομε τόν κτήτορα. Βρισκόταν κάτω ἀπό τό Ναό τῆς Μεσοχωρίτισσας σέ χωράφι πού εἶναι ἰδιοκτησία τῆς οἰκογενείας Καλούτση. Σήμερα φαίνεται ἓνα μικρό τμήμα ἀπό τό θεμέλιο τοῦ Ναοῦ.

## 14. Ἅγιοι Σαράντα

Μαρτυρεῖται τό 1565 στίς πράξεις τοῦ νοταρίου Ἐμμ. Κασιμάτη, καθώς καί στή διαθήκη τοῦ Τζανέτου Καλούτση ποτε Τζώρτζη τό 1685. Δέν γνωρίζομε σέ ποιό σημείο ἀκριβῶς τοῦ Βούργου βρισκόταν.



## ΝΑΟΙ ΤΟΥ ΦΡΟΥΡΙΟΥ

### Παναγία Μυρτιδιώτισσα

Χτίστηκε περί τό 1580 από τούς Βενετούς καί ἀρχικά λειτουργοῦσε σάν καθολικός ναός ἐπ' ὄνοματι τῆς Παναγίας τῶν Λατίνων. Ἡ κινητή καί ἀκίνητη περιουσία του ἀνήκε στό δημόσιο (*jus patronato di sua sevenita*). Κατά τό τέλος τοῦ 18ου αἰ. στήν ταραγμένη περίοδο τῆς ἀλλαγῆς τῶν κατακτητῶν, ὅταν τά Κύθηρα περιῆλθαν ἀπό τούς Βενετούς στούς Γάλλους καί κατόπιν στούς Ρωσοτούρκους, ὁ Ναός



ὑπέστη σοβαρότατες ζημιές, καθώς τό κάστρο ἦταν τό κέντρο τῶν ἐπιχειρήσεων καί ὁ στόχος τοῦ κάθε ἐπίδοξου κυρίαρχου.

Περί τό 1680 ἡ Εἰκόνα τῆς Μυρτιδιώτισσας



μετεφέρθη από τά Μυρτίδια στό Λατινικό ναό τοῦ φρουρίου γιά λόγους ασφαλείας, διότι τά Μυρτίδια ἦσαν ἀφύλακτη περιοχή καί ἐκτεθειμένα στίς ἐπιδρομές τῶν πειρατῶν. Ἡ Εἰκόνα



παρέμεινε στό Κάστρο μέχρι τό 1842, ὅποτε μετεφέρθη ὀριστικά στά Μυρτίδια.

Κατά τό 1806 ὁ Πρύτανις τῶν Κυθήρων Διονύσιος Ἀρβανιτάκης γιά νά ἀνταποκριθεῖ στό θρησκευτικό συναίσθημα τῶν Κυθηρίων ἀποφάσισε νά ἐπισκευάσει τό Ναό τοῦ φρουρίου καί νά τόν ἐγκαινιάσει ὀρθόδοξο ἐπ' ὀνόματι τῆς Μυρτιδιώτισσας. Συγχρόνως ἐθέσπισαν κανονισμό λειτουργίας τοῦ Ναοῦ, σύμφωνα μέ τόν ὁποῖο ὁ Ναός γινόταν συναδελφικός, ὅπως ἡ Ἁγία Ἄννα στή Χώρα, ἡ Κοντελετοῦ στό Λειβάδι, ὁ Ἅγιος Χαράλαμπος στό Μυλο-

πόταμο καί ὁ Ἅγιος Χαράλαμπος στόν Κα-  
ραβᾶ. Οἱ ἐπίτροποι τοῦ Ναοῦ ἦσαν 3 καί διορί-  
ζονταν ἀπό τήν τοπική Κυβέρνηση. Ἡ συν-  
λευση τῶν ἀδελφῶν ἐξέλεγε τόν Ἐφημέριο καί  
τό ταμεῖο τῆς Ἀδελφότητος λειτουργοῦσε καί  
ὡς ἐνεχυροδανειστήριο. Οἱ Ἐπίτροποι, πού  
εἶχαν τό δικαίωμα νά δανείσουν ἰδιῶτες μέ νό-  
μιμο τόκο πρὸς ὄφελος τοῦ Ναοῦ, ἦσαν οἱ Θε-  
όδωρος Στάης, Ἰωάννης Καλούτσης καί Δημ.  
Κασιμάτης. Στή θέση τοῦ Ἐφημερίου ἐκλεγό-  
ταν μόνο ὁ Ἱερέας πού ἦταν μέλος τῆς ἀδελ-  
φότητος καί ἡ θητεία του διαρκοῦσε ἓνα ἔτος.  
Ὁ Ἐφημέριος ἐξασφάλιζε ἀπό τούς Ἐπιτρό-  
πους 2 δοχεῖα λάδι, κερὶ, λιβάνι καί 70 γρόσια  
ἐτήσιο μισθό. Ἦταν ὑποχρεωμένος νά λει-  
τουργεῖ ὅλες τίς Κυριακές, νά τελεῖ τούς  
Ἑσπερινούς, ὄρθρους, ὀλονυκτίες καί νά ἱε-  
ρουργεῖ στίς μεγάλες γιορτές. Ἡ ἐκλογή στήν  
ἐφημερία τοῦ Ναοῦ ἦταν μιά ξεχωριστή τιμὴ γιά  
τόν ἐνδιαφερόμενο, δεδομένου ὅτι ὁ Ναός  
εἶχε μεγάλη αἶγλη, ἰδιαιτέρως κατὰ τό διάστη-  
μα πού φιλοξενοῦσε τήν Εἰκόνα τῆς Μυρτιδιώ-  
τισσας.

Κατά τό διάστημα 1806 - 1820 ὑπηρέτησαν  
οἱ ἱερεῖς:

**Προκόπιος Καλλονᾶς** (μετέπειτα Ἐπίσκο-  
πος Κυθήρων)

**Γρηγόριος Φατσέας**

**Δανιήλ Σαγιάνος**

**Εὐγένιος Μαχαιριώτης** (μετέπειτα Ἐπίσκο-

πος Κυθήρων)

Όταν ολοκληρώθηκαν οι εργασίες αποκατάστασης του μνημείου τό 1806, ή κυβέρνηση πήρε μέτρα για τή μεγαλύτερη ασφάλεια τής Εικόνας. Πρώτα - πρώτα κατασκεύασαν ένα εικονοστάσι μέ κιγκλιδωτές πόρτες μέσα στό όποιο θά τοποθετούσαν τήν Εικόνα. Αυτό τό εικονοστάσι τοποθετήθηκε στό Ίερό Βήμα καί είχε 3 κλειδαριές. Τά κλειδιά κρατούσαν οι Έπίτροποι καί ή τοπική κυβέρνηση. 4 φορές τό χρόνο έβγαινε από τήν ιερή κρύπτη της: Τή Σαρακοστή, τόν 15αύγουστο, στή γιορτή της 24 Σεπτεμβρίου καί τά Χριστούγεννα. Τή Σαρακοστή έξετίθετο σέ λαϊκό προσκύνημα στό Ναό του Κάστρου. Για τό Πάσχα μεταφερόταν στόν Έσταυρωμένο καί τή Δευτέρα του Πάσχα αρχιζε ή «γύρα» στά χωριά μας για 10 ήμέρες. Κατόπιν επέστρεφε πάλι στό Κάστρο. Κατά τόν 15αύγουστο καί τά Χριστούγεννα έξετίθετο σέ λαϊκό προσκύνημα στό Ναό του Κάστρου. Στίς 22 Σεπτεμβρίου μεταφερόταν μέ πομπή στά Μυρτίδια, όπου παρέμεινε μέχρι τίς 26, όποτε επέστρεφε πάλι στό φρούριο.

Μετά τήν επιστροφή τής Εικόνας τό 1842 στή Μονή τών Μυρτιδίων ό Ναός έχασε τήν παλιά του αίγλη καί έτέθη υπό τήν προστασία τής αδελφότητας τής Άγίας Άννας.

Ή πόρτα του Ναού, έργο του 1828, κατασκευάστηκε μέ δαπάνη του Γεωργίου Ουαλεριανού, πλούσιου άρχοντα από τήν Κων/πολη,

ο οποίος κατέφυγε στά Άγγλοκρατούμενα Κύθηρα μέ τήν κήρυξη τής Έπανάστασης.

Στή θέση τής Εικόνας πού επέστρεψε στά Μυρτίδια τοποθετήθηκε ένα αντίγραφο του 1844, έργο του Στεφάνου Στάη.

## Παναγία Όρφανί

Δίπλα στον Λατινικό ναό, επί Ένετοκρατίας, ήταν ή Έκκλησία ή «Ρομέηκη», ή Παναγία ή Όρφανή. Υπάρχουν ύπολείμματα 4 στρωμά-



των τοιχογραφιῶν πού ἀνήκουν στό 16ο-17ο αἰ. Ὁ Ναός ἦταν Μετόχι τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας τῆς Ἀγκαράθου Ἡρακλείου Κρήτης καί τή διαφέντευε ἡ οἰκογένεια Καλλονᾶ, ἡ ὁποία ἦταν ἐπιφανῆς οἰκογένεια τοῦ Ἡρακλείου, πού ἀνέδειξε ἡγουμένους, πρωτοπαπάδες, πρωτοσυγκέλλους τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, νοταρίου καί Ἀρχιερεῖς. Ἀπό ἐγγραφα πού σώζονται στό Ἀρχεῖο τῶν Κυθήρων μνημονεύεται ἡγούμενος τῆς Ἀγκαράθου ὁ Μελέτιος Καλλονᾶς, ὁ ὁποῖος περί τό 1688 ἐμφανίζεται νά διεκδικεῖ στά Κύθηρα τήν ἐκκλησία τῆς Παναγίας τῆς Ὀρφανῆς στό φρούριο σύμφωνα μέ παλιά προνόμια πού τοῦ χορηγήθηκαν.

Στό Ναό τῆς Ὀρφανῆς ἐτάφη τό 1855 ὁ Ἐπίσκοπος Κυθήρων Προκόπιος Καλλονᾶς, ἐκ τῶν Κτιτόρων τοῦ Ναοῦ. Στό Ναό τῆς Ὀρφανῆς, κατά τήν ἀναχώρηση τῶν Βενετῶν ἀπό τά Κύθηρα τό 1797 καί μέχρι νά ἐπισκευασθεῖ καί νά ἐγκαινiasθεῖ ἡ διπλανή Ἐκκλησία τῆς Μυρτιδιώτισσας, φυλάχτηκε ἡ Εἰκόνα τῆς Μυρτιδιώτισσας.

## Παντοκράτορας

Στή σημερινή μορφή του ὁ Ναός εἶναι μονόκλιτος, καμαροσκεπής, μέ ἡμικυκλική ἀψίδα στό ἱερό. Τά παράθυρα καί τή θύρα κοσμοῦν πώρινα πλαίσια. Ὁ Ναός ἦταν ἀρχικῶς μεγαλύτερος, δισυπόστατος, μέ μιά δεύτερη καμά-

ρα προς νότο, αφιερωμένη στον Άγιο Ίωάννη τον Πρόδρομο, ή όποία κατέρρευσε και τά τοξωτά ανοίγματα, από τά όποία επικοινωνούσαν τά δυό κλίτη, κλείστηκαν στά νεώτερα χρόνια (ά μισό 20οῦ αιώνα). Σ' αυτό τό δεύτερο κλίτος φαίνεται ότι ἦταν ό χώρος τῶν γυναικῶν «γυναικωνίτης», τοῦ όποίου γίνεται μνεία στίς Πράξεις τῶν Ἐφημερίων. Στό πρώτο από τά δυό ανοίγματα, ανάμεσα στά δυό κλίτη, σώζεται έντοιχισμένη ή έπιτύμβια πλάκα τοῦ Ἐπισκόπου Κυθήρων Γρηγορίου Κασιμάτη (1771-1775).

Ἡ κτητορική έπιγραφή, πού υπήρχε στό Ναό, διασώθηκε ένσωματωμένη στήν κτητορική διαθήκη και ανέφερε χρονολογία 1545. Κτήτωρ τοῦ Ναοῦ ἦταν ή κερά-Μαρία, γυναίκα τοῦ Γιάννη Κασιμάτη και θυγατέρα τοῦ Μάρκου Σάμιου Μαρκιανοῦ: «Καλότατη φανερώνη ή διαθήκη γηνάμενη στάς 1597 τῆς ποτέ καιρᾶ Μαρίας, γηνῆς τοῦ ποτέ Μάρκου Σάμιου Μαρκιανοῦ, ή όποία όμοῦ μέ τόν πατέρα της έκτήσανε τόν Ναόν τοῦ Παντοκράτορος Χριστοῦ εις τήν παρόν Φορτέτζα, ώς καθός όμολογά μέ τήν ίδίαν της διαθήκην και εις τό βραβῆον όπου έβρέθη στόν Ναόν καμομένον εις τά 1545...». Ὁ Ναός ανῆκε στήν κατηγορία *jus patronato* τῆς οικογένειας Κασιμάτη, κτήτορες τοῦ Ναοῦ μέ τό παρωνύμιο Μαρκουλάκης και στά νεώτερα χρόνια Μπολάνης.

Στά τέλη τοῦ 17ου αιώνα ό Ναός διευρύν-



θηκε κατά μήκος και πλάτος, σύμφωνα με τη διαθήκη του Έφημέριου παπα-Μανέα. Στη νό-



τια πλευρά έγινε προσθήκη δυό κελλιών, ενός στά δυτικά προς τό νάρθηκα καί ενός προς τό μέρος του γυναικωνίτη, γιά τήν έξυπηρέτηση τών Έφημερίων. Πιθανώς ό ίδιος ό παπά-Μανέας νά δημιούργησε τό δεύτερο κλίτος. Όμοίως όπως πληροφορούμεθα από τή διαθήκη του μέ προσωπικά του έξοδα καί πολύ κόπο



εὐπρέπισε τό Ναό καί ἔκανε «ἀργυροθεσία» στίς εἰκόνες τοῦ Τέμπλου, τό ὅποιο σήμερα δέν σώζεται.

Ἐνδείξεις ὑπαρξης τοιχογραφικοῦ διακόσμου κάτω ἀπό τό ἐπίχρισμα στό ἐσωτερικό τοῦ Ναοῦ εἶχαν ἐντοπιστεῖ καί χρονολογηθεῖ στόν 17ο αἰώνα ἀπό τόν Π. Λαζαρίδη. Συστηματικά τοιχογραφίες ἀποκαλύφθηκαν τό 1966 ἀπό τόν Μ. Χατζηδάκη, στερεώθηκαν καί καθαρίστηκαν ἀπό τά νεώτερα ἐπιχρίσματα. Πρόκειται γιά τήν παράσταση τῆς Δευτέρας Παρουσίας, τῆς Παναγίας Βρεφοκρατούσας Ὁδηγήτριας καί τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, 16ου-17ου αἰώνα, ὅλες στό βόρειο τοῖχο τοῦ Ναοῦ. Ἀποκαλύφθηκαν ἀκόμη οἱ ἀποσπασματικά σωζόμενες παραστάσεις τῆς κόγχης τοῦ Ἱεροῦ Βήματος, ἡ φθορά στή ζωγραφική ἐπιφάνεια ὅμως δέν ἐπιτρέπει περαιτέρω σχολιασμό.

## Ἅγιος Ἰωάννης

Πρόκειται γιά μονόχωρο, δρομικό, καμαροσκεπή Ναό, μεταβυζαντινῶν χρόνων, μέ ἡμικυκλική ἀψίδα στό Ἱερό Βῆμα. Οἱ ἐνδιαφέρουσες διακοσμήσεις ἀπό πωρόλιθο στά πλαίσια τῶν παραθύρων καί τῆς θύρας δείχνουν διάθεση γιά ἐπιμέλεια στίς ὄψεις τοῦ Ναοῦ.

Ἦταν ιδιόκτητος Ναός καί ἀνήκε στήν κατηγορία *ius patronato privato*.

## ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2011

1	Σ	† ΠΕΡΙΤΟΜΗ Ι.ΧΡΙΣΤΟΥ, Βασιλείου του Μεγάλου
2	Κ	† ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ, Σιλβέστρου Ρώμης, Σεραφεΐμ Σάρωφ
3	Δ	Μαλαχίου του προφήτου, Γορδίου μάρτ., Θωμαΐδος μ. εκ Λέσβου
4	Τ	Σύναξις τών 70 Ἀποστόλων, Θεοκτίστου μάρτυρος
5	Τ	Θεοπέμπτου, Θεωνᾶ, Συγκλητικῆς ὁσίων
6	Π	† ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Π	† Ἡ Σύναξις Ἰωάννου του Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ
8	Σ	Γεωργίου Χοζεβίτου, Δομνίκης, Κύρου, Παρθένας
9	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ, Πολυεύκτου μ., Εὐστρατίου ὁσίου
10	Δ	† Γρηγορίου Νύσσης, Δομετιανοῦ, Μαρκιανοῦ
11	Τ	† Θεοδοσίου του Κοινοβιάρχου, Ἀγαπίου ὁσίου
12	Τ	Τατιανῆς, Εὐθασίας, Μερτίου καὶ Πέτρου μαρτύρων
13	Π	Ἐρμούλου, Στρατονίκου μ., Μαξίμου Κουσοκαλυβίτου
14	Π	Ἀγνῆς μάρτυρος, Τῶν ἐν Σινᾷ ἀναιρεθέντων Ἀββάδων
15	Σ	Παύλου του Θηβαίου, Ἰωάννου του Καλυβίτου
16	Κ	† ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ, Προσκύνησις ἀλύσεως ἀπ. Πέτρου
17	Δ	† Ἀντωνίου του Μεγάλου, Γεωργίου ἐν Ἰωαννίνοις
18	Τ	† Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου πατρ. Ἀλεξανδρείας
19	Τ	† Μάρκου Εὐγενικοῦ, Μακαρίου Αἰγ., Ἀρσενίου Κερκύρας
20	Π	† Εὐθυμίου του Μεγάλου, Ζαχαρίου Ἄρτης
21	Π	Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Νεοφύτου, Εὐγενίου μάρτυρος
22	Σ	† Τιμοθέου ἀποστόλου, Ἀναστασίου του Πέρσου
23	Κ	† ΙΔ΄ ΛΟΥΚΑ (ΤΥΦΛΟΥ), Κλήμεντος, Ἀγαθαγγέλου
24	Δ	Ξένης ὁσίας, Νεοφύτου Ἐγκλείστου, Βαβύλα ἱερομ.
25	Τ	† Γρηγορίου του Θεολόγου, Αὐξεντίου νεομάρτ.
26	Τ	Ξενοφώντος ὁσ., Σύναξις Ἁγίας Οἰκογενείας Γρηγ. Θεολόγου
27	Π	† Ἀνακ. λειψ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Κλήμεντος
28	Π	Ἐφραίμ του Σύρου, Παλλαδίου καὶ Ἰακώβου ὁσίων
29	Σ	† Ἀνακομιδῆ λειψάνων Ἰγνατίου Θεοφόρου
30	Κ	† ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ, Εὐρεσις εἰκόνας Εὐαγγ. Τήνου
31	Δ	Κύρου καὶ Ἰωάννου Ἀναργύρων, Ἀρσενίου ὁσ. του ἐν Πάρῳ

**«Μητρόθεε Ἄνασσα Οὐρανοῦ, ὄντως Πλατυτέρα, καὶ Ἀγγέλων φωτοειδῶν, τῶν ἀκαταπαύστως, ὑμνοῦντων τὴν σὴν δόξαν, Δέσποινα καὶ Κυρία, Θεομακάριστε».**

# ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2011

## Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Κολ. β' 8-12	Λουκ. β' 20-21, 40-52	Περιτομή τοῦ Χριστοῦ
2	Β' Τιμ. δ' 5-8	Μάρκ. α' 1-8	βαρὺς / Γ'
6	Τίτ. β' 11-14, γ' 4-7	Ματθ. γ' 13-17	Τὰ Ἅγια Θεοφάνεια
9	Ἐφεσ. δ' 7-13	Ματθ. δ' 12-17	πλ. δ' / ΙΑ'
16	Κολ. γ' 4-11	Λουκ. ιζ' 12-19	α' / Α'
23	Α' Τιμ. α' 15-17	Λουκ. ιη' 35-43	β' / Β'
30	Ἐβρ. ιγ' 7-16	Ματθ. ε' 14-19	γ' / Γ'



## ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2011

1	Τ	Τρύφωνος μάρτυρος, Περπετοῦσας, Ἀναστασίου νεομάρτ.
2	Τ	<b>† Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ</b>
3	Π	<b>Συμεών Θεοδόχου, Ἄννης προφ., Τριῶν Σπετσιωτῶν Νεομ.</b>
4	Π	Ἰσιδώρου Πηλουσιώτου, Νικολάου ὁμολογητοῦ
5	Σ	Ἀγάθης μάρτυρος, Θεοδοσίου ἐν Σκοπέλῳ
<b>6</b>	<b>Κ</b>	<b>† ΙΖ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (ΧΑΝΑΝΑΙΑΣ),</b> Φωτίου πατρ. ΚΠόλεως
7	Δ	Παρθενίου Λαμψάκου, Λουκά ὀσίου ἐν Στειρίῳ
8	Τ	Ζαχαρίου προφήτου, Θεοδώρου Στρατηλάτου
9	Τ	Νικηφόρου μάρτυρος, Παγκρατίου Ταυρομενίας
10	Π	<b>† Χαράλαμπος ἱερομ.,</b> Ἀναστασίου, Ζήνωνος
11	Π	<b>† Βλασίου ἱερομάρτυρος,</b> Θεοδώρας τῆς Αὐγούστης
12	Σ	Μελετίου Ἀντιοχείας, Ἀντωνίου Κωνσταντινουπόλεως
<b>13</b>	<b>Κ</b>	<b>† ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ</b> (ἀρχὴ Τριωδίου), Ἀκύλα καὶ Πρισκίλλης
14	Δ	Αὐξεντίου, Μάρωνος ὀσ., Γεωργίου Μυτιλήνης
15	Τ	Ὀνησίμου ἀπ., Εὐσεβίου ὀσίου, Ἀνθίμου ἐν Χίῳ
16	Τ	Παμφίλου μάρτυρος, Φλαβιανοῦ Κωνσταντινουπόλεως
17	Π	<b>† Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος,</b> Μαρκιανοῦ καὶ Πουλχερίας
18	Π	Λέοντος πάπα Ρώμης, Ἀγαπητοῦ ὁμολογητοῦ
19	Σ	<b>† Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας,</b> Φιλήμονος καὶ Ἀπφίας ἀπ.
<b>20</b>	<b>Κ</b>	<b>† ΙΖ΄ ΛΟΥΚΑ (ΑΣΩΤΟΥ),</b> Λέοντος ἐπισκόπου Κατάνης
21	Δ	Τιμοθέου ἐν Συμβόλοις, Εὐσταθίου Ἀντιοχείας
22	Τ	Τῶν ἐν τοῖς Εὐγενίου μαρτύρων, Θαλασσίου ὀσίου
23	Τ	<b>† Πολυκάρπου Σμύρνης, Γοργονίας ὀσίας, Δαμιανοῦ</b>
24	Π	<b>† Α΄ καὶ Β΄ εὗρεσις Τιμίας Κεφαλῆς Ἰωάννου Προδρόμου</b>
25	Π	Ταρασίου πατρ. ΚΠόλεως, Ρηγίνου ἐπισκ. Σκοπέλου
26	Σ	<b>† Ψυχοσάβατον, Φωτεινῆς Σαμαρείτιδος, Πορφυρίου</b>
<b>27</b>	<b>Κ</b>	<b>† ΑΠΟΚΡΕΩ,</b> Προκοπίου Δεκαπολίτου, Γελασίου
28	Δ	Βασιλείου ὁμολ., Κυράνης τῆς ἐν Θεσ/νίκη, Προτερίου

**«Ἡλίου τῆς δόξης τοῦ νοητοῦ, τῆς Δικαιοσύνης, ἀπαστράψαντος τοῖς ἐν γῆ, τοῦ πάντων Δεσπότη, Κυρίου καὶ Σωτῆρος, Μήτηρ ὑπάρχεις ὄντως, ἡ Παμμακάριστος».**

## ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2011

### Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Ἐβρ. ζ' 7-17	Λουκ. β' 22-40	Ὑπαπαντή τοῦ Σωτήρος
6	Β' Κορ. στί 16 - ζ' 1	Μαθ. ιε' 21-28	δ' / Δ'
10	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε' 17-ιστ' 2	Χαραλάμπους ἱερομ.
13	Β' Τιμ. γ' 10-15	Λουκ. ιη' 10-14	πλ. α' / Ε'
20	Α' Κορ. στί 12-20	Λουκ. ιε' 11-32	πλ. β' / ΣΤ'
27	Α' Κορ. η' 8- θ' 2	Μαθ. κε' 31-46	βαρύς / Ζ'



**Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα Ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν**

## ΜΑΡΤΙΟΣ 2011

1	Τ	Εὐδοκίας ὁσιμ. Παρασκευᾶ νεομ. Τραπεζ., Μαρκέλλου
2	Τ	Νικολάου Πλανᾶ, Ἴησυχίου καὶ Εὐθαλίας μαρτύρων
3	Π	Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου μαρτύρων
4	Π	Γερασίμου τοῦ Ἰορδανίτου, Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς
5	Σ	Κόνωνος ὁσιμ., Ἀρχελάου, Εὐλαμπίου
<b>6</b>	<b>Κ</b>	<b>† ΤΥΡΙΝΗΣ</b> , τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μ., Εὐρεῖς Τιμίου Σταυροῦ
7	Δ	<b>† ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ</b> , Εὐγενίου, Λαυρεντίου ὁσίων
8	Τ	Θεοφυλάκτου Νικομηδείας, Ἐρμού ἀποστόλου
9	Τ	<b>† Ἀγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων</b> , Καισαρίου θαυμ.
10	Π	Ἀναστασίας Πατρικίας, Κοδράτου ἐν Κορίνθῳ
11	Π	<b>† Α΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ</b> , Σωφρονίου Ἱεροσολύμων
12	Σ	<b>† Θαῦμα κολλύβων ἁγ. Θεοδώρου</b> , Συμεῶν Νέου Θεολόγου
<b>13</b>	<b>Κ</b>	<b>† Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ὁρθοδοξίας)</b> , Νικηφόρου ΚΠόλεως, Πουπλίου
14	Δ	Βενεδίκτου ὁσ., Εὐσχήμονος ἐπισκόπου Λαμψάκου
15	Τ	Ἀγαπίου μάρτ., Ἀριστοβούλου ἀποστ., Μανουὴλ νεομάρτ.
16	Τ	Σαββίνου, Ρωμανοῦ μάρτυρος, Χριστοδοῦλου ἐν Πάτμῳ
17	Π	<b>† Ἀλεξίου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ</b> , Θεοστηρίκου ὁμ., Παύλου ὁσ.
18	Π	<b>† Β΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ</b> , Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, Τροφίμου
19	Σ	Χρυσάνθου καὶ Δαρείας μάρτ., Δημητρίου Τορναρᾶ νεομ.
<b>20</b>	<b>Κ</b>	<b>† Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Γρηγορίου Παλαμᾶ)</b> , τῶν ἐν Ἀγ. Σάββα ἀναιρεθέντων
21	Δ	Ἰακώβου ὁμολογ., Μαυρουδῆ, Σάββα τοῦ ἐν Καλύμνῳ
22	Τ	Καλλινίκης μάρτυρος, Βασιλείου ἐπισκ. Ἀγκύρας
23	Τ	Νίκωνος ὁσίου καὶ 199 μαρτύρων, Λουκᾶ Κορίνθου
24	Π	Ἀρτέμονος, Ζαχαρίου, Παρθενίου Κωνσταντινουπόλεως
25	Π	<b>† ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ</b> (Ἐθν. ἑορτή), <b>Γ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ</b>
26	Σ	Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, τῶν ἐν Γοτθία 26 μαρτύρων
<b>27</b>	<b>Κ</b>	<b>† Γ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Σταυροπροσκυνήσεως)</b> , Ματρῶνης, Λυδίας
28	Δ	Ἰλαρίωνος ὁσίου, Ἡρωδίωνος ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων
29	Τ	Μάρκου ἐπισκ. Ἀρεθουσίων, Εὐσταθίου Κίου
30	Τ	Ἰωάννου ὁσ. τῆς Κλίμακος, Ζαχαρίου, Εὐβούλης μάρτ.
31	Π	Υπατίου ἐπισκόπου Γαγγρῶν, Ἀκακίου ὁμολογητοῦ

**« ὦ Μῆτερ τοῦ Λόγου καὶ Λυτρωτοῦ, σὴν χάριν αἰτοῦμεν ἐκ καρδίας τε καὶ ψυχῆς, μετανοίαν δοῦναι, σοῖς δούλοις ἀναξίοις, οἰνοποσίας πάθους, σύ ἀπαλλάττουσα».**

## ΜΑΡΤΙΟΥ 2011

### Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Ρωμ. ιγ' 11- ιδ' 4	Ματθ. στ' 14-21	πλ. δ' / Η'
13	Ἐβρ. ια' 24-26, 32-40	Ἰωάν. α' 44-52	α' / Θ'
20	Ἐβρ. α' 10 - β' 3	Μάρκ. β' 1-12	β' / Γ'
25	Ἐβρ. β' 11-18	Λουκ. α' 24-38	Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου γ' / ΙΑ'
27	Ἐβρ. δ' 14- ε' 6	Μάρκ. η' 34- θ' 1	



**Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ν. Φαλήρου**

## ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2011

1	Π	† Δ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ, Ὁσίας Μαρίας Αἰγυπτίας, Μακαρίου ὁσ. ὁμολ.
2	Σ	Τίτου ὁσ., Θεοδώρας Παρθενομ., Αἰδεσίου καί Ἀμφιανοῦ μαρτ.
<b>3</b>	<b>Κ</b>	† Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ἰωάννου τῆς Κλίμακος), Ἐλπιδοφόρου μ.
4	Δ	Ζωσιμᾶ ὁσίου, Γεωργίου τοῦ ἐν Μαλεῶ, Νικήτα ἐν Σέρραις
5	Τ	Νικηφόρου μ., Διοδώρου μ., Θεοδώρας Θεσ/νίκης
6	Τ	† Ο ΜΕΓΑΣ ΚΑΝΩΝ, Εὐτυχίου ΚΠόλεως, Πλατωνίδος ὁσ.
7	Π	Καλλιοπίου καί Ἀκυλίνης μαρτύρων
8	Π	† ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ, Ἡρωδίωνος, Ρούφου, Ἐρμού
9	Σ	Εὐψυχίου μάρτ., Βαδῖμου ὁσιομ. μεθ' 7 μαθητῶν
<b>10</b>	<b>Κ</b>	† Ε΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας), Γρηγορίου Ε΄ ΚΠόλεως
11	Δ	Ἀντίπα Περγάμου, Τρυφαίνης ὁσ. ἐν Κυζίκῳ, Ματρῶνης ὁσ.
12	Τ	Ἀνθούσης ὁσίας, Παρίου ὁμ., Ἀκακίου Καυσοκαλυβίτου
13	Τ	Μαρτίνου ἐπ. Ρώμης, Θεοδοσίου καί Ζωίλου μάρτυρος
14	Π	Ἀριστάρχου, Θωμαΐδος μάρτ., Τροφίμου ἐκ τῶν 70 ἀπ.
15	Π	† Λεωνίδου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν, Κρήσκεντος μάρτ.
16	Σ	† Τοῦ Λαζάρου, Ἀγάπης, Εἰρήνης, Χιονίας μαρτύρων
<b>17</b>	<b>Κ</b>	† ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ, Συμεών ἐπ., Περίδος, Μακαρίου Κορίνθου
18	Δ	† Μεγάλῃ Δευτέρᾳ, Ἰωσήφ Παγκάλου, Σάββα Στρατηλάτου
19	Τ	† Μεγάλῃ Τρίτῃ, Τῶν δέκα Παρθένων, Παφνουτίου ἱερομ.
20	Τ	† Μεγάλῃ Τετάρτῃ, Τῆς ἀλειψάσης τόν Κύριον πόρνης γυναικός
21	Π	† Μεγάλῃ Πέμπτῃ, Ὁ Μυστικός Δεῖπνος, Ἰανουαρίου ἱερομ.
22	Π	† Μεγάλῃ Παρασκευῇ, Τά Ἅγια Πάθη τοῦ Κυρίου, Ναθαναήλ ἀπ.
23	Σ	† Μέγα Σάββατον, Ἡ εἰς Ἄδου Κάθοδος τοῦ Κυρίου
<b>24</b>	<b>Κ</b>	† ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ, Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ
25	Δ	† Γεωργίου Μεγαλομάρτυρος, Μακεδονίου, Νίκης μάρτ.
26	Τ	† Μάρκου Εὐαγγελιστοῦ, Ραφαήλ, Νικολάου καί Εἰρήνης μ.
27	Τ	Συμεών ἐπισκ. Ἱεροσολύμων, Ἰωάννου ὁσ. ὁμολογητοῦ
28	Π	Μέμνονος θαυμ., Τῶν ἐν Κυζίκῳ ἐννέα Μαρτύρων
29	Π	† Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, Ἰάσονος καί Σωσιπάτρου ἀπ.
30	Σ	Ἰακώβου ἀποστόλου, Κλήμεντος ὁσίου, Ἀργυρῆς νεομ.

**«Ἐκ νεκρῶν ἰδοῦσα τόν σόν Υἱόν, Ἄχραντε Παρθένε Ἀναστάντα θεοπρεπῶς, Χαρᾶς ἀνεκφράστου, ἡ κτίσις ἐπληροῦτο, Αὐτόν δοξολογοῦσα, καί Σέ γεραίρουσα».**



## ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2011

### Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ-ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Ἐβρ. στ' 13-20	Μάρκ. θ' 17-31	δ' / Α'
10	Ἐβρ. θ' 11-14	Μάρκ. ι' 32-45	πλ. α' / Β'
16	Ἐβρ. ιβ' 28-ιγ' 8	Ἰωάν. ια' 1-45	Τοῦ Λαζάρου
17	Φίλιπ. δ' 4-9	Ἰωάν. ιβ' 1-18	Τῶν Βαίων
24	Πράξ. α' 1-8	Ἰωάν. α' 1-17	ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ
25	Α' Πέτρ. ε' 6-14	Ἰωάν. α' 18-28	Ἁγ. Γεωργίου
29	Πράξ. γ' 1-8	Ἰωάν. β' 12-22	Ζωοδόχου Πηγῆς



## ΜΑΪΟΣ 2011

1	<b>Κ</b>	<b>† ΤΟΥ ΘΩΜΑ</b> , Ἱερεμίου προφήτου, Εὐθυμίου ἐκ Δημητσάνης
2	Δ	<b>† Ἄνακ. λειψ. Μεγ. Ἀθανασίου</b> , Ματρώνης Ρωσίδος
3	Τ	Τιμοθέου καὶ Μαύρας, Πέτρου ἐπισκόπου Ἄργους
4	Τ	Νικηφόρου Ἀθωνίτου, Πελαγίας μάρτ., Ἰλαρίου ὁσ.
5	Π	<b>† Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος</b> , Εὐθυμίου Μαδύτου
6	Π	Ἰώβ δικαίου, Σεραφεῖμ ὁσίου ἐν ὄρει Δομβοῦς
7	Σ	Τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου Τιμίου Σταυροῦ, Ἀκακίου
8	<b>Κ</b>	<b>† ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ</b> , Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, Ἀρσενίου Μεγ.
9	Δ	Χριστοφόρου μάρτ., Ἡσαΐου προφήτου, Νικολάου ἐν Βουνένοις
10	Τ	Σίμωνος ἀπ. Ζηλωτοῦ, Λαυρεντίου ὁσίου
11	Τ	Μωκίου, Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου ἰσαποστόλων
12	Π	<b>† ΟΣΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ</b> , Ἐπιφανίου, Γερμανοῦ
13	Π	Γλυκερίας μάρτυρος, Εὐθυμίου Ἰβήρων, Σεργίου ὁμ.
14	Σ	Ἰσιδώρου ἐν Χίῳ, Θεράποντος ἱερομάρτ., Λεοντίου
15	<b>Κ</b>	<b>† ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ</b> , Ἀχιλλίου Λαρίσης, Παχωμίου ὁσ.
16	Δ	Θεοδώρου ἡγιασμένου, Νικολάου Μετσόβου
17	Τ	Ἀνδρονίκου καὶ Ἰουνίας ἐκ τῶν 70, Ἀθανασίου Χριστ.
18	Τ	<b>† ΜΕΣΟΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ</b> , Πέτρου, Διονυσίου, Ἡρακλείου μαρτ.
19	Π	Πατρικίου, Μενάνδρου καὶ Πολυαίνου μαρτύρων
20	Π	<b>† Ἄν. λειψ. Ἄγ. Νικολάου Μύρων</b> , Θαλλελαίου μάρτ.
21	Σ	<b>† Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης ἰσαπ.</b> , Βησσαρίωνος
22	<b>Κ</b>	<b>† ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ</b> , Βασιλίσκου μάρτυρος
23	Δ	Μιχαήλ Συνάδων, Συνεσίου ἐπ., Μαρίας μυροφόρου
24	Τ	Συμεών ὁσίου, Μελετίου Στρατηλάτου
25	Τ	<b>† Γ' εὗρεσις τιμίας κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου</b>
26	Π	Κάρπου καὶ Ἀλφαίου ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων
27	Π	<b>† Ἰωάννου τοῦ Ρώσου ὁμολογητοῦ</b> , Ἑλλαδίου ἱερομάρτ.
28	Σ	Εὐτυχοῦς ἐπ., Μελιτινῆς, Ἐλικωνίδος μ., Ἀνδρέου σαλοῦ
29	<b>Κ</b>	<b>† ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ</b> , Θεοδοσίας, Ἄνωνύμων μαρτ. Ἀλώσεως
30	Δ	Ἰσαακίου ἡγουμ. Μ. Δαλμάτων, Ἐμμελείας μητρ. Μεγ. Βασιλείου
31	Τ	Ἐρμείου ἀποστόλου, Τῶν ἐν Ἀσκάλωνι μαρτύρων

**«Θεόδωρον μέλψωμεν ἐκ ψυχῆς, Κυθήρων Προστάτην, καὶ Κορώνης γόνον λαμπρόν, οἰκειάς Μονῆς δέ, καὶ Μοναζόντων κλέος, καὶ πάσης ὑψηλίου, πρέσβυν ἀκοίμητον».**

## ΜΑΪΟΥ 2011

### Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Πράξ. ε' 12-20	Ἰωάν. κ' 19-31	- / Α'
8	Α' Ἰωάν. α' 1-7	Μάρκ. ιε' 43- ιστ' 8	β' / Δ'
15	Πράξ. θ' 32-42	Ἰωάν. ε' 1-15	γ' / Ε'
18	Πράξ. ιδ' 6-18	Ἰωάν. ζ' 14-30	Μεσοπεντηκοστής
22	Πράξ. ια' 19-30	Ἰωάν. δ' 5-42	δ' / Ζ'
29	Πράξ. ιστ' 16-34	Ἰωάν. θ' 1-38	πλ. α' / Η'



**Ὁ Ἅγιος Θεόδωρος ὁ ἐν Κυθήροις**

## ΙΟΥΝΙΟΣ 2011

1	Τ	† <b>ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ</b> , Ίουστίνου φιλοσόφου μ.
2	Π	† <b>ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ</b> , Νικηφόρου πατρ. ΚΠόλεως
3	Π	Λουκιλλιανού, Παύλης μαρτύρων
4	Σ	Μητροφάνους πατρ. ΚΠόλεως, Μάρθας, Μαρίας
<b>5</b>	<b>Κ</b>	† <b>ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ Α΄ ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ</b> , Νικάνδρου μάρτ.
6	Δ	Ίλαρίωνος όσ., Άττάλου θαυματουργού, Γελασίου μάρτ.
7	Τ	Θεοδότου Άγκύρας, Ζηναΐδος μάρτ., Παναγή Μπασιά
8	Τ	Άνακομιδή λειψ. Θεοδώρου Στρατηλάτου, Καλλιόπης μ.
9	Π	† <b>Κυρίλλου Αρχιεπ. Άλεξανδρείας</b> , Όρέστου και Ροδίωνος
10	Π	Άλεξάνδρου, Άντωνίνης μ., Θεοφάνους, Πανσέμνης
11	Σ	† <b>Ψυχοσάββατον, Βαρθολομαίου και Βαρνάβα άπ. Λουκά Ιατρού Ρώσου</b>
<b>12</b>	<b>Κ</b>	† <b>ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ</b> , Όνουφρίου, Πέτρου εν Άθω όσίωv
13	Δ	† <b>ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ</b> , Άκυλίνης μάρτ., Διοδώρου μάρτ.
14	Τ	Έλισσαιού προφ., Μεθοδίου ΚΠόλεως, Ίουστίνου Πόποβιτς
15	Τ	† <b>Έρωvύμου όσ.</b> , Άμώς προφ., Άχαικού και Στεφανά άπ.
16	Π	Τύχωνος επισκόπου Άμαθούvτος Κύπρου
17	Π	Ίσαύρου, Μανουήλ, Σαβέλ, Ίσμαήλ, Ίσαύρου διακ.
18	Σ	Λεοντίου Αιγίνης, Ύπατίου, Θεοδούλου, Αιθερίου
<b>19</b>	<b>Κ</b>	† <b>ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ</b> , Ιούδα του Άποστόλου, Παΐσιου όσ.
20	Δ	Μεθοδίου επισκ. Πατάρων, Νικολάου Καβάσιλα
21	Τ	Άφροδισίου μάρτ., Ίουλιανού μάρτ., Τερεντίου ιερομάρτ.
22	Τ	Εύσεβίου επισκ. Σαμοσάτων, Ζήvωνος
23	Π	Άριστοκλέους μάρτ., Δημητρίου και Άθανασίου μαρτ.
24	Π	† <b>Γενέθλιον Τιμ. Προδρόμου</b> , Άθανασίου όσ. Παρίου
25	Σ	Φεβρωνίας, Όρεντίου, Γεωργίου και Προκοπίου
<b>26</b>	<b>Κ</b>	† <b>Β΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ</b> , Δαβίδ όσίου εν Θεσσαλονίκη
27	Δ	Σαμψών ξενοδόχου, Ίωάννας και Μαρίας μυρ.
28	Τ	Άνακομιδή λειψάνων Κύρου και Ίωάννου Άναργύρων
29	Τ	† <b>Πέτρου και Παύλου τών Πρωτοκορυφαίων Άποστόλων</b>
30	Π	† <b>Σύναξις τών Άγιων Ένδόξων 12 Άποστόλων</b>

**«Άνθίμου θεράποντος του Χριστου, Κεφαλλήνων νήσου, γόνου όντως πανευκλεούς, και τών Κυθηρίων, Προστάτου και έφόρου, εύχάς και εύλογίας, άπεκδεχόμεθα».**

## ΙΟΥΝΙΟΥ 2011

### Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Πράξ. α' 1-12	Λουκ. κδ' 36-53	Τῆς Ἀναλήψεως πλ. β' / Γ'
5	Πράξ. κ' 16-18, 28-36	Ἰωάν. ιζ' 1-13	
12	Πράξ. β' 1-11	Ἰωάν. ζ' 37-52, η' 12	Τῆς Πεντηκοστῆς
13	Ἐφεσ. ε' 8-19	Ματθ. ιη' 10-20	Ἁγίου Πνεύματος
19	Ἐβρ. ια' 33 - ιβ' 2	Ματθ. ι' 32-33, 37-38, ιθ' 27-30	πλ. δ' / Α'
24	Ρωμ. ιγ' 11- ιδ' 4	Λουκ. α' 1-25, 57-68, 76,80	Γενέθλιον Προδρόμου
26	Ρωμ. β' 10-16	Ματθ. δ' 18-23	α' / Β'
29	Β' Κορ. ια' 21-ιβ' 9	Ματθ. ιστ' 13-19	Πέτρου καὶ Παύλου
30	Α' Κορ. δ' 9-16	Ματθ. θ' 36, ι' 1-8	Ἁγίων Ἀποστόλων



**Ὁ Ἅγιος Ἄνθιμος ὁ νέος ὁ ἐκ Κεφαλληνίας**

## ΙΟΥΛΙΟΣ 2011

1	Π	† Κοσμά και Δαμιανού τών Ἀναργύρων
2	Σ	† Κατάθεσις τιμίας Ἐσθήτος τῆς Θεοτόκου, Λάμπρου νεομ.
<b>3</b>	<b>Κ</b>	<b>† Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ</b> , Ἰακίνθου και Θεοδότῃς μ., Γερασίμου τοῦ νέου
4	Δ	Ἀνδρέου Κρήτης, Μιχαήλ Χωνιάτη, Θεοδώρου Κυρήνης
5	Τ	Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἄθῳ και Λαμπαδοῦ ὁσίων
6	Τ	Σισῶῃ μεγ., Φιλήμονος, Ὀνησίμου, Ἀρχίππου ἀπ.
7	Π	† Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος, Θωμᾶ Μαλείνου
8	Π	† Προκοπίου μεγαλομάρτυρος, Θεοφίλου ὁσίου
9	Σ	Παγκρατίου ἱερομάρτυρος, Μιχαήλ Πακνανᾶ νεομάρτ.
<b>10</b>	<b>Κ</b>	<b>† Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ</b> , Τῶν ἐν Νικοπόλει 45 μαρτύρων
11	Δ	Εὐφημίας μεγαλομ., Ὀλγας ἰσαποστ., Νεκταρίου Βρουούλων
12	Τ	Πρόκλου και Ἰλαρίου μαρτύρων, Βερονίκης
13	Τ	† Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Στεφάνου Σαββαΐτου
14	Π	† Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Ἀκύλα ἀποστ., Ἰωσήφ Θεοκ/κης
15	Π	† Κηρύκου και Ἰουλίττης, Βλαδιμήρου ἰσαποστόλου
16	Σ	Ἀθηνογένους ἱερομάρτυρος, Φαύστου μάρτυρος
<b>17</b>	<b>Κ</b>	<b>† ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ Δ' ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ</b> , Μαρίνης μεγαλομάρτ.
18	Δ	Αἰμιλιανοῦ μάρτ., Ἰακίνθου, Παύλου μ., Θέης, Οὐαλεντίνης
19	Τ	Μακρίνης ὁσίας, Δίου ὁσίου, Θεοδώρου Ἐδέσσης
20	Τ	† Προφήτου Ἡλίου τοῦ Θεσβίτου
21	Π	Συμεῶν τοῦ διὰ Χριστόν Σαλοῦ, Παρθενίου Ἄρτης
22	Π	† Μαρίας Μαγδαληνῆς, Μαρκέλλης παρθενομάρτυρος
23	Σ	† Πελαγίας Ὁσ. Τηνίας, Φωκᾶ ἱερομ., Ἰεζεκιήλ προφ.
<b>24</b>	<b>Κ</b>	<b>† ΣΤ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ</b> , Χριστίνης μεγαλομάρτ., Ἀθηναγόρου μάρτ.
25	Δ	† Κοίμησις ἁγίας Ἄννης, Ὀλυμπιάδος διακονίσσης
26	Τ	† Παρασκευῆς ἀθληφόρου, Ἐρμολάου και Ἐρμοκράτους
27	Τ	† Παντελεήμονος μεγαλομάρτυρος τοῦ ἱαματικοῦ
28	Π	Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος ἀπ., Εἰρήνης Χρυσοβαλ.
29	Π	Καλλινίκου μάρτ., Θεοδότῃς μαρτ. και τέκνων τῆς
30	Σ	Σίλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκεντος ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων
<b>31</b>	<b>Κ</b>	<b>† Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ</b> , Εὐδοκίμου, Ἰωσήφ ἀπό Ἀριμαθαίας

**«Φωταγωγομένη ὑπερφῶς, ταῖς τοῦ Παρακλήτου, ὑπερφώτοις μαρμαρυγαῖς, τήν ἐν ταῖς ἐρήμοις, ζωὴν εἴλου Ἐλέσα, προκρίνουσα τῶν τῆδε, ὄλβον οὐράνιον».**

## ΙΟΥΛΙΟΥ 2011

### Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α' Κορ. ιβ' 27 - ιγ' 8	Μαθ. ι' 1, 5-8	Ἄγιων Ἀναργύρων
3	Ρωμ. ε' 1-10	Μαθ. στ' 22-33	β' / Γ'
10	Ρωμ. στ' 18-23	Μαθ. η' 5-13	γ' / Δ'
17	Τίτ. γ' 8-15	Μαθ. ε' 14-19	πλ. δ' / Ε'
20	Ἰακ. ε' 10-20	Λουκ. δ' 22-30	Προφήτου Ἡλιοῦ
24	Ρωμ. ιβ' 6-14	Μαθ. θ' 1-8	πλ. α' / ΣΤ'
26	Γαλ. γ' 23 - δ' 5	Μάρκ. ε' 24-34	Ἁγίας Παρασκευῆς
27	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε' 17-ιστ' 2	Παντελεήμονος μεγαλομάρτ.
31	Ρωμ. ιε' 1-7	Μαθ. θ' 27-35	πλ. β' / Ζ'



**Ἡ Ἁγία Ὁσιοπαρθενομάρτυς Ἐλέσα ἡ ἐν Κυθηρίοις**

## ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2011

1	Δ	† Πρόδοξος Τ. Σταυρού, 7 Μακκαβαίων, Ἁγίας Ἐλέσης (ἀρχὴ νηστείας)
2	Τ	Ἀνακομιδὴ λειψ. πρωτομ. Στεφάνου, Θεοδώρου νεομ.
3	Τ	Δαλμάτου, Ἰσαακίου, Φαύστου ὁσ., Θεοκλητοῦς ὁσ.
4	Π	Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παιδῶν, Εὐδοκίας ὁσιομάρτυρος
5	Π	Εὐσιγνίου, Νόννης, Εὐγενίου ὁσίου Αἰτωλοῦ
6	Σ	<b>† Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ</b>
7	Κ	<b>† Η΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ</b> , Δομετίου ὁσίου, Νικάνορος ὁσίου
8	Δ	Αἰμιλιανοῦ ὁμολογητοῦ, Μύρωνος, Τριανταφύλλου Ζαγοράς
9	Τ	† <b>Μαθθία ἀποστόλου</b> , Τῶν ἐν τῇ Χαλκῇ Πύλῃ 10 μαρτύρων
10	Τ	Λαυρεντίου διακ., Ξύστου ἐπισκ. Ρώμης, Ἴππολύτου
11	Π	Εὐπλου διακόνου, Νήφωνος πατριάρχου ΚΠόλεως
12	Π	Φωτίου καὶ Ἀνικήτου μαρτύρων, Παμφίλου μάρτυρος
13	Σ	Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Εὐδοκίας βασιλίσσης
14	Κ	<b>† Θ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ</b> , Μιχαίου προφήτου, Μαρκέλλου ἱερομάρτ.
15	Δ	<b>† Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ</b>
16	Τ	Διομήδους μάρτ., Τιμοθέου ἐπισκόπου Εὐρίπου
17	Τ	† <b>Μύρωνος Ἀντικυθήρων</b> , Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς μαρτ.
18	Π	Φλώρου, Λαύρου, Λέοντος καὶ Ἐρμού μαρτύρων
19	Π	Ἀνδρέου στρατηλάτου, Εὐτυχιανοῦ μάρτυρος
20	Σ	Σαμουήλ προφήτου, Λουκίου τοῦ βουλευτοῦ
21	Κ	<b>† Ι΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ</b> , Θαδδαίου ἀπ., Βάσσης καὶ τέκνων αὐτῆς
22	Δ	Ἀγαθονίκου μάρτυρος, Ἀνθούσης μάρτ., Εὐθαλίας παρθ.
23	Τ	<b>† ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ</b> , Εἰρηναίου ἱερομάρτ.
24	Τ	† <b>Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, Διονυσίου ἀρχιεπ. Αἰγίνης</b>
25	Π	Βαρθολομαίου ἀποστόλου, Τίτου ἐπισκόπου Γορτύνης
26	Π	Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας μαρτύρων Ἰωάσαφ ὁσίου
27	Σ	† <b>Φανουρίου μάρτυρος</b> , Ποιμένος ὁσ., Ἀνθούσης νέας
28	Κ	<b>† ΙΑ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ</b> , Μωυσέως Αἰθίοπος, Διομήδους
29	Δ	† Ἀποτομὴ κεφ. Ἰωάννου Προδρόμου (νηστεία)
30	Τ	† <b>Ἀλεξάνδρου</b> , Παύλου, Ἰωάννου πατρ. ΚΠόλεως
31	Τ	† <b>Κατάθεσις τιμίας Ζώνης Ὑπεραγίας Θεοτόκου</b>

**«Ρᾶνον θείοις μύροις σου μυστικῶς, ὦ Παρθενομήτορ, ἢ τῶν πάντων ΜΟΝΗ ΕΛΠΙΣ, πράμνον καρδίας, εἰρήνευσον τόν κόσμον, καί εὐωδία Πνεύματος, καταμύρισον».**



## ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2011

### Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Β' Πέτρ. α' 10-19	Μαθ. ιζ' 1-9	Μεταμόρφωσις τοῦ Σωτῆρος βαρύς / Η' πλ. δ' / Θ'
7	Α' Κορ. α' 10-17	Μαθ. ιδ' 14-22	
14	Α' Κορ. γ' 9-17	Μαθ. ιδ' 22-34	Κοίμησις τῆς Ὑπεραγ. Θεοτ. α' / Γ' β' / ΙΑ' Ἐποτομή Κεφ. Προδρόμου
15	Φιλιπ. β' 5-11	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	
21	Α' Κορ. δ' 9-16	Μαθ. ιζ' 14-23	
28	Α' Κορ. θ' 2-12	Μαθ. ιη' 23-35	
29	Πραξ. ιγ' 25-32	Μάρκ. στ' 14-30	



**ΑΓΙΑ ΜΟΝΗ (ΠΑΝΑΓΙΑ)**

## ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2011

1	Π	† Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, Συμεών Στυλίου, Μελετίου
2	Π	Μάμαντος μ., Ἰωάννου πατρ. ΚΠόλεως τοῦ νηστευτοῦ
3	Σ	† Νεκταρίου Πενταπόλεως (Ἀνακ. Λειψάνων), Ἀνθίμου ἱερομ.
<b>4</b>	<b>Κ</b>	<b>† ἸΒ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ</b> , Ἀνθίμου τοῦ νέου τοῦ ἐν Κεφαλληνία, Μωϋσέως προφ.
5	Δ	Ζαχαρίου καὶ Ἐλισάβετ, γον. Προδρόμου, Ἀβδαίου ἐπισκ.
6	Τ	Ἀνάμνησις θαύματος ἀρχαγγ. Μιχαήλ, Καλοδότης μάρτ.
7	Τ	† <b>Σῶζοντος μάρτυρος</b> , Κασσιανῆς τῆς ποιητριάς
8	Π	† <b>ΓΕΝΕΣΙΟΝ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ</b>
9	Π	† <b>Σύναξις τῶν Θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης</b>
10	Σ	Μηνοδώρας, Μητροδώρας, Νυμφοδώρας μαρτύρων
<b>11</b>	<b>Κ</b>	<b>† ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ</b> , Χρυσοστόμου Σμύρνης καὶ τῶν σὺν αὐτῷ
12	Δ	Αὐτονόμου ἱερομάρτυρος, Ἰουλιανοῦ μάρτυρος
13	Τ	Κορνηλίου ἑκατοντάρχου, Ἀριστείδου μάρτυρος
14	Τ	† <b>Ἡ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ</b>
15	Π	† <b>Νικήτα μεγαλομ.</b> , Φιλοθέου ὁσίου, Συμεών Θεο/νίκης
16	Π	Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος, Μελτινῆς μάρτυρος
17	Σ	† <b>Σοφίας, Πίστεως, Ἐλπίδος καὶ Ἀγάπης μαρτύρων</b>
<b>18</b>	<b>Κ</b>	<b>† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ</b> , Εὐμενίου Γορτύνης, Ἀριάδνης μ.
19	Δ	Τροφίμου, Σαββατίου μάρτ., Δορυμέδοντος μάρτ.
20	Τ	† <b>Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος</b> , Ἰλαρίωνος μεγαλομάρτ.
21	Τ	Ἰωῆ πρόφῆτου, Κοδράτου ἀποστόλου, Ἰσαακίου Κύπρου
22	Π	Φωκᾶ ἱερομ., Φωκᾶ κηπουροῦ, Ἰσαάκ καὶ Μαρτίνου
23	Π	† <b>Σύλληψις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου</b>
24	Σ	† <b>ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ ΠΟΛ. ΚΥΘΗΡΩΝ</b> , Θέκλης ἱσαπ.
<b>25</b>	<b>Κ</b>	<b>† Α' ΛΟΥΚΑ</b> , Εὐφροσύνης, Παφνουτίου μάρτυρος
26	Δ	† <b>Μετάστασις ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ</b>
27	Τ	Ἀριστάρχου ἀποστόλου, Καλλιστράτου μάρτυρος
28	Τ	Βαρούχ πρόφῆτου, Χαρίτωνος ὁμολογητοῦ
29	Π	Κυριακοῦ ἀναχωρητοῦ, Πετρωνίας μάρτυρος, Γοβδελά
30	Π	Γρηγορίου ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Ἀρμενίας

**«Θεράπευσον Κόρη σους ὑμνητάς, ψυχῶν τε τὰς νόσους, καὶ σωμάτων τὰς χαλεπάς, καὶ ἴασαι Μῆτερ, κακῶν καὶ ἀσθενείας, δεινῶν ἀρρωστημάτων, Μυρτιδιώτισσα».**

## ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2011

### Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Α΄ Κορ. ιε΄ 1-11	Ματθ. ιθ΄ 16-26	γ΄ / Α΄
8	Φιλιπ. β΄ 5-11	Λουκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28	Γενέσιον τῆς Θεοτόκου
11	Γαλ. στ΄ 11-18	Ἰωάν. γ΄ 13-17	δ΄ / Β΄
14	Α΄ Κορ. α΄ 18-24	Ἰωάν. ιθ΄ 6-11, 13-20, 25-28, 30-35	Ἑψῶσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ
18	Γαλ. β΄ 16-20	Μάρκ. η΄ 34 - θ΄ 1	πλ. α΄ / Γ΄
25	Β΄ Κορ. δ΄ 6-15	Λουκ. ε΄ 1-11	πλ. β΄ / Δ΄



**Η ΠΑΝΑΓΙΑ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ**

## ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2011

1	Σ	Ἀνανίου ἀπ., Ρωμανοῦ Μελωδοῦ, Ἰωάννου Κουκουζέλη
<b>2</b>	<b>Κ</b>	<b>† Β' ΛΟΥΚΑ</b> , Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης, Θεοφίλου μ.
3	Δ	<b>† Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου</b> , Δαμάρεως μάρτυρος
4	Τ	<b>† Ἱεροθέου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν</b> , Δομνίνης μάρτυρος
5	Τ	Χαριτίνης, Εὐδοκίμου, Μεθοδίας Κιμῶλου
6	Π	Θωμᾶ ἀποστόλου, Ἐρωτηΐδος μάρτ, Κενδέα ὀσίου
7	Π	<b>† Σεργίου καὶ Βάκχου</b> , Πολυχρονίου ιερομάρτυρος
8	Σ	<b>† Πελαγίας ὀσίας, Πελαγίας παρθενομάρτυρος, Ταΐσίας</b>
<b>9</b>	<b>Κ</b>	<b>† Γ' ΛΟΥΚΑ</b> , Ἰακώβου Ἀλφαιῦ, Ἀνδρονίκου, Ἀθανασίας
10	Δ	Εὐλαμπίου καὶ Εὐλαμπίας μ., Θεοφίλου ὀσίου ὁμολογ.
11	Τ	Φιλίππου ἐκ τῶν 7 διακόνων, Θεοφάνους τοῦ Γραπτοῦ
12	Τ	<b>† Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου</b> , Πρόβου, Ταράχου, Ἀνδρονίκου
13	Π	Κάρπου, Παπύλου, Ἀγαθοδώρου, Χρυσῆς νεομάρτ.
14	Π	Ναζαριου, Γερβασίου μαρτ., Κοσμᾶ τοῦ Μελωδοῦ
15	Σ	Λουκιανοῦ ιερομ., Σαβίνου ὀσίου, Βάρσου ὁμολογητοῦ
<b>16</b>	<b>Κ</b>	<b>† Δ' ΛΟΥΚΑ (Ζ' Οἰκ. Συνόδου)</b> , Λογγίνου ἑκατοντάρχου
17	Δ	Ἵση ἐκ προφήτου, Ἀνδρέου τοῦ ἐν Κρίσει
18	Τ	<b>† Λουκᾶ ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ</b> , Μαρίνου μάρτ.
19	Τ	Ἰωήλ προφήτου, Οὐάρου, Κλεοπάτρας
20	Π	<b>† Γερασίου Κεφαλληνίας, Ἀρτεμίου μεγαλ., Ματρῶνης</b>
21	Π	Χριστοδοῦλου ἐν Πάτμῳ, Σωκράτους μάρτυρος
22	Σ	Ἀβερκίου Ἱεραπόλεως, Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παιδῶν
<b>23</b>	<b>Κ</b>	<b>† ΣΤ' ΛΟΥΚΑ</b> , Ἰακώβου Ἀδελφοθέου, Ἰγνατίου ΚΠόλεως
24	Δ	Ἀρέθα μεγαλομ., Σεβαστιανῆς μάρτυρος, Πρόκλου
25	Τ	Ταβιθάς ἐλεήμονος, Μαρκιανοῦ, Μαρτυρίου μαρτ.
26	Τ	<b>† Δημητρίου μεγαλομάρτυρος τοῦ μυροβλύτου</b>
27	Π	Νέστορος μεγαλομ., Πρόκλης συζύγου Πιλάτου
28	Π	<b>† ΑΓΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ</b> (Ἐπέτειος τοῦ ΟΧΙ)
29	Σ	Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας, Ἀβραμίου ὀσίου
<b>30</b>	<b>Κ</b>	<b>† Ε' ΛΟΥΚΑ</b> , Κλεόπα ἀπ., Ζηνοβίου καὶ Ζηνοβίας, Ἀπολλωνίας μάρτ.
31	Δ	Στάχους, Ἀπελλοῦ, Ἀριστοβούλου ἀποστόλων

**«Μύρων τῶν τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, ἀπολαύων Πάτερ, καὶ τῶν θείων χορηγιῶν, πάντας περισκέπεις, εὐχαῖς σου ταῖς ἀγίαις, Μύρων Ἀντικυθέρων, Προστάτα ἔνθεε».**

## ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2011

### Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
2	Β' Κορ. στ' 1-10	Λουκ. στ' 31-36	βαρύς / Ε''
9	Β' Κορ. στ' 16-ζ' 1	Λουκ. ζ' 11-16	πλ. δ' / ΣΤ'
16	Τίτ. γ' 8-15	Λουκ. η' 5-15	α' / Ζ'
23	Γαλ. α' 11-19	Λουκ. η' 27-39	β' / Η'
28	Ἐβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Ἁγίας Σκέπης Θεοτόκου
30	Β' Κορ. ια' 31-ιβ' 9	Λουκ. ια' 19-31	γ' / Θ'



**Ὁ Ἅγιος Μύρων Ἀντικυθήρων**

## ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2011

1	Τ	† Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ τῶν Ἀναργύρων, Δαβίδ ὁσ. ἐν Εὐβοίᾳ
2	Τ	Ἀκινδύνου, Πηγασίου, Ἐλπιδοφόρου, Ἀνεμποδίστου μ.
3	Π	† Γεωργίου Ἀνακ. λειψ., Ἀειθαλᾶ καὶ Ἰωσήφ μ.
4	Π	Ἰωαννικίου ὁσ., Ἑρμαίου ἱερομ., Νικάνδρου
5	Σ	Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης μαρτ., Ἑρμᾶ καὶ Λίνου ἁπ.
<b>6</b>	<b>Κ</b>	† <b>Ζ' ΛΟΥΚΑ</b> , Παύλου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως ὁμ., Λουκᾶ ὁσ.
7	Δ	τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτύρων, Λαζάρου ὁσίου
8	Τ	† Σύναξις Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν <b>Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ</b>
9	Τ	† <b>Νεκταρίου Αἰγίνης</b> , Ὀνησιφόρου μάρτ., Θεοκτίστης ὁσ.
10	Π	Ὀλυμπᾶ, Ροδίωνος, Ἐράστου ἁπ., Ἀρσενίου Καππαδόκου
11	Π	† <b>Μηνᾶ μεγαλομάρτυρος</b> , Βίκτωρος καὶ Βικεντίου μαρτ.
12	Σ	Ἰωάννου Ἐλεήμονος, Νείλου ἀσκητοῦ, Νείλου μυροβλύτου
<b>13</b>	<b>Κ</b>	† <b>Η' ΛΟΥΚΑ</b> , Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Δαμασκηνοῦ νεομ.
14	Δ	† <b>Φιλίππου ἀποστόλου, Κωνσταντίνου Ὑδραίου</b>
15	Τ	Γουρία, Σαμωνᾶ, Ἀβιβου μ., Παισίου ὁσ. (ἀρχὴ νηστείας)
16	Τ	† <b>Μαθαίου τοῦ ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ</b> , Ἰφιγενείας
17	Π	Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, Γενναδίου καὶ Μαξίμου
18	Π	Πλάτωνος μεγαλ., Ρωμανοῦ μ., Ζακχαίου διακόνου
19	Σ	Ἀβδίου προφήτου, Βαρλαάμ μάρτ., Ἡλιοδώρου μάρτ.
<b>20</b>	<b>Κ</b>	† <b>Θ' ΛΟΥΚΑ</b> , Γρηγορίου Δεκαπολίτου, Πρόκλου ΚΠόλεως
21	Δ	† <b>ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ</b>
22	Τ	Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Ὀνησίμου ἀποστόλων
23	Τ	Ἀμφιλοχίου ἐπισκ. Ἰκονίου, Σισινίου ὁμολογητοῦ
24	Π	Κλήμεντος Ρώμης, Πέτρου Ἀλεξανδρείας, Ἑρμογένους
25	Π	† <b>Αἰκατερίνης μεγαλομάρτυρος</b> , Μερκουρίου μεγαλομ.
26	Σ	† <b>Στυλιανοῦ Παφλαγόνος, Νίκωνος</b> , Γεωργίου Χιοπολίτου
<b>27</b>	<b>Κ</b>	† <b>ΙΓ' ΛΟΥΚΑ</b> , Ἰακώβου Πέρσου, Θεοδοσίου ἐν Τυρνάβῳ
28	Δ	Στεφάνου Νέου ὁμολ., Εἰρηνάρχου μάρτυρος
29	Τ	Παραμόνου καὶ 370 μαρτ., Φιλουμένου Νέου ἱερομ.
30	Τ	† <b>Ανδρέου ἀποστόλου</b> , Φρουμεντίου ἐπ. Αἰθιοπίας

**«Σεισμῷ διασώζουσα φυσικοῦ, σεισμικὰς δονήσεις σύ ἀπότρεψον ἠθικὰς, καὶ ἐκ ναυαγίων, οἰκογενείας σῶζε, φρίκης διαζυγίων, Μυρτιδιώτισσα».**

## ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2011

### Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Γαλ. β' 16-20	Λουκ. η' 41-56	δ' / Γ'
8	Ἐβρ. β' 2-10	Λουκ. ι' 16-21	Μιχαήλ & Γαβριήλ
9	Κολ. γ' 17, δ' 1	Λουκ. ιβ' 48-59	Ἁγίου Νεκταρίου
13	Ἐβρ. ζ' 26 - η' 2	Λουκ. ι' 25-37	πλ. α' / ΙΑ'
14	Α' Κορ. δ' 9-16	Ἰωάν. α' 44-52	Φιλίππου ἀποστόλου
20	Ἐφες. β' 4-10	Λουκ. ιβ' 16-21	πλ. β' / Α'
21	Ἐβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου
27	Ἐφες. β' 14-22	Λουκ. ιη' 18-27	βαρύς / Β'
30	Α' Κορ. δ' 9-16	Ἰωάν. α' 35-52	Ἁνδρέου ἀποστόλου



**Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἄλιμου**

## ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011

1	Π	Ναούμ προφήτου, Φιλάρετου, Θεοκλήτου, Ἀνανίου
2	Π	Ἀββακούμ προφήτου, Μυρόπης μάρτ., Κυρίλλου
3	Σ	Σοφονίου προφήτου, Ἀγγελῆ νεομάρτυρος τοῦ ἐν Χίω
<b>4</b>	<b>Κ</b>	<b>† Γ' ΛΟΥΚΑ</b> , Βαρβάρας μεγαλ., Ἰωάν. Δαμασκνοῦ, Σεραφεῖμ Φαν.
5	Δ	† <b>Σάββα τοῦ ἡγιασμένου</b> , Διογένης μάρτυρος
6	Τ	† <b>Νικολάου ἀρχιεπ. Μύρων</b> , Νικολάου νεομάρτ.
7	Τ	Ἀμβροσίου Μεδιολάνων, Γερασίμου Εὐβοίας
8	Π	Σωσθένους, Ἀπολλῶ, Τυχικοῦ ἀποστόλου, Παταπίου
9	Π	† <b>Σύλληψις Ἁγίας Ἄννης μητρός τῆς Θεοτόκου</b>
10	Σ	Μηνᾶ Καλλικελάδου, Ἐρμογένης, Εὐγράφου μάρτ.
<b>11</b>	<b>Κ</b>	<b>† ΙΑ' ΛΟΥΚΑ (ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ)</b> , Δανιήλ καί Λουκά Νέου τῶν Στυλιτῶν
12	Δ	† <b>Σπυριδῶνος θαυματουργοῦ</b> , Ἰωάννου Ζιχνῶν ὁσ.
13	Τ	Εὐστρατίου, Αὐξεντίου καί Ὁρέστου μάρτ., Λουκίας μ.
14	Τ	Θύρσου, Φιλήμονος, Ἀπολλωνίου, Ἀρριανοῦ μαρτύρων
15	Π	† <b>Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καί Ἀνθίας</b> (μητρός)
16	Π	Θεοφانوῦς βασιλ., Μοδέστου Ἱεροσ., Ἀγγαίου προφήτου
17	Σ	† <b>Διονυσίου Ζακύνθου, Δανιήλ προφ., Τριῶν Παίδων</b>
<b>18</b>	<b>Κ</b>	<b>† ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ</b> , Σεβαστιανοῦ
19	Δ	Βονιφατίου μάρτ., Θεσσαλονίκης μάρτ., Γρηγεντίου
20	Τ	† <b>Ἰγνατίου Θεοφόρου</b> , Ἰωάννου νεομ., Ἰωάννου Κροστάνδης
21	Τ	Ἰουλιανῆς καί σὺν αὐτῇ 500 μάρτ., Θεμιστοκλέους
22	Π	† <b>Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας</b> , Θεοδότου
23	Π	Νήφωνος ἐπ. Κωνσταντιανῆς, Ναοῦμ Βουλγαρίας
24	Σ	Εὐγενίας ὁσιομάρτυρος, Βασίλας καί Ἀχαϊκοῦ μάρτ.
<b>25</b>	<b>Κ</b>	<b>† Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ</b>
26	Δ	† <b>Σύναξις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου</b> , Εὐθυμίου Σάρδεων ὁμολ.
27	Τ	† <b>Στεφάνου Πρωτομάρτυρος</b> , Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ
28	Τ	Τῶν ἐν Νικομηδεῖα Δισμυρίων Μαρτύρων, Δημοσθένους
29	Π	14.000 ἁγίων νηπίων ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων
30	Π	Ἀνυσίας ὁσιομ., Φιλεταίου μάρτ., Λέοντος ὁσίου
31	Σ	Μελάνης ὁσίας τῆς Ρωμαίας, Ζωτικοῦ ὀρφανοτρόφου

**«Τεκοῦσα ἀφράστως τὸν σὸν Υἱόν, τὸν Παντε-  
ευεργέτην καί Σωτῆρα καί Λυτρωτὴν, τὸν κό-  
σμον λυτροῦσαι, παθῶν καί καχεξίας, ὡς  
πάντων ὑπερτέρα, Μυρτιδιώτισσα».**



## ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011

### Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ-ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Γαλ. γ' 23-δ' 5	Λουκ. ιγ' 10-17	πλ. δ' / Γ'
6	Ἐβρ. ιγ' 17-21	Λουκ. στ' 17-23	Ἄγιου Νικολάου
9	Γαλ. δ' 22-27	Λουκ. η' 16-21	Σύλλημις Ἁγ. Ἄννης
11	Κολ. γ' 4-11	Λουκ. ιδ' 16-24, Ματθ. κβ' 14	α' / Δ'
12	Ἐφес. ε' 8-19	Ἰωαν. ι' 9-16	Ἄγιου Σπυριδωνος
18	Ἐβρ. ια' 9-10, 32-40	Ματθ. α' 1-25	β' / Ε'
25	Γαλ. δ' 4-7	Ματθ. β' 1-12	Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ
26	Γαλ. α' 11-19	Ματθ. β' 13-23	Σύναξις Θεοτόκου





Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυθήρων Σεραφεῖμ (κατὰ κόσμον Λάμπρος Στεργιούλης) ἐγεννήθη εἰς τὰ Βραγκιανὰ Καρδίτσης τὴν 27/12/1950. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς ἐφοίτησεν εἰς τὴν Ριζάρειον Ἐκκλ. Σχολὴν (1964-1970) καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Α.Π.Θεσσαλονίκης (1972-1976) καὶ εἰς τὸ Μεταπτυχιακὸν Τμῆμα αὐτῆς, Κλάδος Συστηματικῆς Θεολογίας (1976-1978). Τὸ 1971 ἐχειροτονήθη Διάκονος καὶ τὸ 1981 Πρεσβύτερος, ἀναλαβὼν καθήκοντα τακτικοῦ Ἱεροκλήρου καὶ Γεν. Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου Ἱ. Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης. Μητροπολίτης Κυθήρων ἐξελέγη τὴν 27ην Ἰουνίου 2005. Αὐθημερόν ἐγένετο τὸ Μικρὸν καὶ Μέγα Μῆνυμα. Τὴν 2αν Ἰουλίου 2005 ἐγένετο ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία αὐτοῦ εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν, προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου. Τὴν 28ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἔδωκε τὴν διαβεβαίωσιν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν 30ην Ἰουλίου 2005 ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισίς του εἰς Κύθηρα.

## **Α' ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ**

**Έδρα:** Χώρα - Κυθήρων 801 00  
Τηλ. Σεβασμ. Μητροπολίτου 27360.31281  
Fax: 27360.31281.

Γραφείων 27360.31202 και 27360.38360  
FAX: 27360.31202.

Ίστοσελίδα: [www.imkythiron.gr](http://www.imkythiron.gr)  
E-mail: [imkythiron@imkythiron.gr](mailto:imkythiron@imkythiron.gr).

**Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:**  
Πρωτ. π. Εὐάγγελος Λουράντος

**Ἀναπλ. Γεν. Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου καί  
Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Κυθήρων:**  
Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος.  
Τηλ.: 27360.38359

### **Συμβούλια:**

**1) Μητροπολιτικόν:** Πρόεδρος· Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. Μέλη: Ἀρχιμ. π. Φρουμέντιος Δημητρίου, Πρωτ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος, ὁ Δ/ντής τῆς ΔΟΥ κ. Γεώργιος Καλλίγερος, ὁ κ. Κων/νος Βλάχος, Νομ. Σύμβουλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καί ἡ Ἐκκλ. Σύμβουλος κ. Ἑλένη Χάρου-Κορωναίου.

**2) Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον:** Πρόεδρος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. Μέλη· Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Διακόπουλος καί Πρωτοπρ. π. Πέτρος Μαριᾶτος. Ἀναπληρωματικά Μέλη· Ἀρχιμ.

π. Πέτρος Κασσιμάτης καί Πρωτ. π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος. *Γραμματεὺς*· Ἄρχιμ. Φρουμέντιος Δημητρίου.

3) **Τοπικόν Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.** Πρόεδρος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. *Μέλη*· Ἄρχιμ. π. Πέτρος Κασσιμάτης. *Ταμίας*· ὁ κ. Ἰάκωβος Παστός.

**Διοικητικόν Προσωπικόν:** *Γραμματεὺς* - *Γραφεῖον Ἀποστολικῆς Διακονίας* - *Γάμων καί Διαζυγίων* - *Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.* - *ΟΔΕΠ* - *Λογιστῆς* - *Ἐκκαθαριστῆς ἀποδοχῶν Ἐφημεριῶν*· ὁ κ. Ἰάκωβος Παστός. *Γραφεὺς*· ἡ κ. Ἰωάννα Καραβοκύρη, Θεολόγος. *Γραφεὺς, Ταμίας* - *βοηθ. Λογιστοῦ*· ὁ κ. Ἰωάννης Χλαμπέας. *Πρόεδρος Γεν. Φιλοπτώχου Ταμείου*· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. *Ταμίας*· ὁ κ. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. *Ὁδηγός* - *Κλητήρ*· ὁ κ. Γεώργιος Φατσέας.

- Ἐνοριακοί Ναοί 30.
- Παρεκκλήσια 300.
- Ναοί Κοιμητηρίων 30.
- Μοναστηριακοί Ναοί 5.
- Ἐφημέριοι 18: Α΄ κατηγ. 6, Β΄ 2, Γ΄ 3, Δ΄ 7, Συνταξιούχοι Ἱερεῖς 3.

## ἹΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

ΝΑΟΣ

ΤΗΛΕΦ.

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑΤΗΓ

**ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ**

**Χώρα** 80100

Ἐσταυρωμένος

27360.31246 Δημητρίου Φρουμ. Α΄

<b>Άγ. Ήλιος</b> - Προφ. Ήλιος	27360.31015	Κενή	
<b>Άγ.Πελαγία</b> -Άγ.Πελαγία		Κενή	
<b>Άλεξανδράδες</b>			
Άγ. Τριάς	27360.31184	Σκλάβος Πετ.	Γ΄
<b>Άλλοιζιάνικα</b>			
Άγ. Βασίλειος	27360.33483	Γολεμάτης Ίωάν.	Γ΄
<b>Άρωνιάδικα</b>			
Μεταμόρφωσις	27360.33231	Σταθᾶς Σαμψ.	Β΄
<b>Αυλέμων</b>			
Άγ. Νικόλαος	6977.616194	Άδικημενάκης Γεώρ.	Δ΄
<b>Βιαράδικα</b>			
Είσοδ. Θεοτόκου		Σκλάβος Εύαγγ.	Δ΄
<b>Δρυμών</b>			
Άγ. Μαρίνα	27360.31279	Λουράντος Εύαγγ.	Δ΄
<b>Κάλαμος</b>			
Άγ. Νικήτας	27360.31808	Ζωγράφος Ήλιος	Α΄
<b>Καλησπεριάνικα</b>			
Άγ. Γεώργιος	27360.33908	Κενή	
<b>Καλοκαιρινές</b>			
Άγ. Σπυρίδων	27360.33673	Κασιμάτης Πέτρ.	Α΄
<b>Καραβᾶς</b>			
Άγ. Χαράλαμπος	27360.33548	Διακόπουλος Παν.	Δ΄
<b>Καρβουνάδες</b>			
Άγ. Γεώργιος	27360.31279	Λουράντος Εύαγγ.	Δ΄
<b>Καστρισιάνικα</b>			
Άγ. Αντώνιος	27360.33682	Μαρσέλος Σεραφεΐμ	Γ΄
<b>Κατούνη</b>			
Άγ. Ειρήνη	27360.31808	Τσοπάνογλου Ίωακ.	Α΄
<b>Κάτω Λειβάδι</b>			
Άνάλ. Σωτήρος	27360.31808	Μεγαλοκονόμος Θεόδ.	Δ΄
<b>Κεραμωτό</b>			
Μεταμόρφωσις	27360.31279	Κενή	
<b>Άνω Λειβάδι</b>			
Κοίμ. Θεοτόκου	27360.31015	Μεγαλοκονόμος Παν.	Α΄

**Μητάτα**

Άγ. Τριάς	6977.616194	Άδικημενάκης Γεώργιος	Δ΄
-----------	-------------	-----------------------	----

**Λογοθετιάνικα**

Άγ. Μηνᾶς		Κενή	
-----------	--	------	--

**Μυλοπόταμος**

Άγ. Χαράλαμπος	27360.33673	Κασιμάτης Πέτρ.	Α΄
----------------	-------------	-----------------	----

**Πιτσινιάνικα**

Έσταυρωμένος	27360.33408	Κενή	
--------------	-------------	------	--

**Ποταμός**

Ζωοδ. Πηγής	27360.33339	Μαριᾶτος Πέτρος	Α΄
-------------	-------------	-----------------	----

**Ποῦρκον**

Άγ. Ἐλέσα	27360.31083	Άρσόσκι Άθαν.	Α΄
-----------	-------------	---------------	----

**Στραπόδι**

Τίμ. Πρόδρομος	27360.33908	Κενή	
----------------	-------------	------	--

**Φατσάδικα**

Άγ. Ἀνάργυροι		Κενή	
---------------	--	------	--

**Φράτσια**

Κοίμ. Θεοτόκου	27360.31192	Βενέρης Άνθ.	Δ΄
----------------	-------------	--------------	----

**Φράτσια**

Άγ. Χαράλαμπος	27360.31192	Βενέρης Άνθ.	Δ΄
----------------	-------------	--------------	----

**Φριλιγκιάνικα**

Εισ. Θεοτόκου	27360.33970	Κενή	
---------------	-------------	------	--

**ΝΗΣΟΣ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ****Άντικύθηρα**

Άγ. Μύρων	27360-38140	Λιγοψυχάκης Άντών.	Δ΄
-----------	-------------	--------------------	----

**ΙΕΡΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ**

- 1) Παναγία Μυρτιδιώτισσα τηλ. 27360.31184.
- 2) Άγία Μόνη τηλ. 27360.33251.
- 3) Άγία Ἐλέσα τηλ. 27360.31083

## **ΙΕΡΑΙ ΜΟΝΑΙ**

**Ἄνδρῶα:** Ὀσίου Θεοδώρου. Ἡγούμενος Ἄρχιμ. π. Πέτρος Κασιμάτης. Ἐγγεγρ. Μοναχοί 5, Ἐγκατ. 1. Τηλ. 27360.33.673.

## **Β' ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ**

**Θεῖον Κήρυγμα:** 1) Κήρυκες Θείου Λόγου· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ καθώς καί οἱ: Ἄρχιμ. π. Πέτρος Κασιμάτης, Ἄρχιμ. π. Φρουμέντιος Δημητρίου, Πρωτοπρ. π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος καί Πρωτοπρ. π. Πέτρος Μαριᾶτος. Δημοσιεύσεις ἄρθρων εἰς τόν τοπικόν τύπον, ὁμιλίας καί ἐκπομπαί εἰς τό Ραδιόφωνον καί τήν Τηλεόρασιν Κυθῆρων ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου καί τῶν συνεργατῶν του.

**Ἱερά Ἐξομολόγησις:** Ὑπεύθυνος Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Αὔτη θεραπεύεται ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καί ἐπτά ἐντεταλμένων Ἐφημερίων - Πνευματικῶν.

**Χριστιανική Ἀγωγή Νεολαίας:** Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ πραγματοποιεῖ ἐκκλησιασμούς καί τακτικές ἐπισκέψεις καί ὁμιλίας εἰς τά Σχολεῖα τῆς νήσου. Συμπαραστάτης Ἐκπαιδευτηρίων: Ὁ Πρωτοπρ. π. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Κατηχητικά Σχολεῖα 6.

**Ἐπιμελὴς Συμπαράστασῆς Οἰκογενείας:** Οἱ ἐντεταλμένοι πρός τοῦτο Ἱερεῖς.

**Ἐκκλησιαστική Ὑπηρεσία Ἀσθενῶν:** Συμπαράστασις πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ Νοσοκομείου Κυθήρων καὶ τοὺς τροφίμους τοῦ Γηροκομείου Ποταμοῦ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σεραφείμ καὶ τοῦ Αἰδεσιμολ. π. Πέτρου Μαριάτου, Ἰατροῦ.

**Κληρικολαϊκαὶ Συνελεύσεις:** Ἱερατικά Συνάξεις πραγματοποιοῦνται κατὰ μῆνα καὶ κληρικολαϊκαὶ Συνελεύσεις κατ' ἔτος μέ τήν συμμετοχὴν ἐνοριτῶν καὶ πάντων τῶν διακονούντων εἰς τὰς ἐνορίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

**Σχολὴ Γονέων εἰς Χώραν Κυθήρων καὶ Ποταμόν:** Μηνιαῖες συνάξεις.

**Ἐκκλησιαστικόν Ἡμερολόγιον:** Ἐκδίδεται κατ' ἔτος.

**Γραπτὸν Θεῖον Κήρυγμα:** Συντάσσεται καὶ ἀναγινώσκεται τὰς Κυριακὰς εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς.

**«Τὸ Μήνυμα τῆς Κυριακῆς»:** Ἑβδομαδιαία ραδιοφωνικὴ ἐκπομπή τοῦ Σεβασμιωτάτου, μεταδιδομένη ἀπὸ τοὺς 2 τοπικοὺς Ρ/Σ καὶ μέσω Internet.

**Περιοδικόν «Παναγία Μυρτιδιώτισσα»:** Ἐκδίδεται περιοδικῶς.

**Ἐκκλησιαστικά Βιβλιοθῆκαι:** Πνευματικὸν Κέντρον Χώρας καὶ Πνευματικὸν Κέντρον Λειβαδίου.

**Πνευματικὰ Κέντρα - Αἴθουσαι:** 1) Μητροπολιτικὸν Ναοῦ Χώρας 2) Κληροδοτήματος Μιχ. Παναγιώτου - Ποταμοῦ 3) Ἰ. Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου



Λειβαδίου 4) Ένορίας Μεταμορφώσεως του Χριστού Κεραμωτού (Λεοντσίνειον) 5) Ί. Ναού Άγίας Μαρίνης Δρυμῶνος 6) Ί. Ναού Άγίας Τριάδος Άλεξανδράδων 7) Ί. Ναού Άγ. Ειρήνης Κατουνίου.

**Κύκλοι Μελέτης Άγίας Γραφής:** 1. Πνευματικόν Κέντρον Χώρας. 2. Πνευματικόν Κέντρον Λειβαδίου. 3. Γραφείον Ί. Ναού Παναγίας Ίλαριωτίσης Ποταμού.

**Σχολή Βυζαντινής Μουσικής:** Είς Πνευματικόν Κέντρον Ί.Ν. Άγ. Γεωργίου Λειβαδίου. Ύπεύθυνος: Γεώργιος Κατσούλας, Πρωτοψάλτης - Καθηγητής Ώδείου.

**Παραδοσιακοί χοροί - θεατρική παιδεία - κέντημα - ύφαντική τέχνη** είς Λεοντσίνειον Πνευματικόν Κέντρον Κεραμωτού. Ύπεύθυνος: Έλένη Τζοβάρα-Χατζοπούλου, Καθηγ. Παν/μίου.

**Έκκλησιαστική Τέχνη:** Ίστορικά Μνημεΐα: 1) Ί. Ναός Άγίου Άπ. Πέτρου Άραιών 13ου αιώνας. 2) Ί. Ναός Άγίου Δημητρίου Πούρκου 11ου αιώνας. 3) Ί. Ναός Άγίου Άνδρέου Λειβαδίου 10ου αϊ. 4) Ί. Ναός Άγίου Νικήτα Καλάμου 11ου αϊ. 5) Ί. Ναός Άγίου Νίκωνος Ποταμού 14ου αϊ. 6) Πολλοί Ί. Ναοί του 16ου αιώνας.

## **Γ' ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ**

**1) Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμείον:** Άντι-

μετωπίζει έκτάκτους ανάγκας αναξιοπαθούντων αδελφῶν παρέχον σημαντική οικονομική βοήθειαν.

**2) Κασιμάτειον Γηροκομείον Κυθήρων εἰς Ποταμόν.**

**3) Ὁμάδα Ἐθελοντῶν Κοινωνικῆς Φροντίδας Ἱερᾶς Μητροπόλεως:** Παρέχει ἠθικήν καί ὑλικήν στήριξιν καί βοήθειαν εἰς μοναχικούς, πολυτέκνους, πτωχοὺς, ἀσθενεῖς κ.λπ. Ὑπεύθυνοι τῆς ομάδας: Ἱερεῖς π. Παναγ. Μεγαλοκονόμος, π. Παναγ. Διακόπουλος, π. Πέτρος Μαριᾶτος καί οἱ κυρίες Σταυριανή Χλέντζου, Ἑλένη Κομνηοῦ.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ προεδρεύει: 1) Τοῦ κληροδοτήματος «ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ». 2) Τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης καί 3) Τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνημάτων τῆς Ἁγίας Μόνης.

## **Δ' ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ**

ΤΟΠΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ: 1) Παναγίας τῆς Μυρτιδιωτίσσης (24 Σεπτ.), 2) Ὁσίου Θεοδώρου τοῦ ἐν Κυθήροις ἀσκήσαντος (12 Μαΐου), 3) Ἁγίας Ὁσιοπαρθενομάρτυρος Ἑλέσης τῆς ἐν Κυθήροις ἀθλησάσης (1 Αὐγ.), 4) Ἁγίου Ἱερομάρτυρος Μύρωνος εἰς Ἀντικύθηρα (17 Αὐγ.). 5. Ὁσίου Ἀνθίμου τοῦ νέου τοῦ ἐν Κεφαλληνίᾳ (4 Σεπτ.).

## **Ε' ΙΕΡΑ ΛΕΙΨΑΝΑ**

Τιμία Κάρα τοῦ Ὁσίου Θεοδώρου. Ἱερὸν Λεῖψανον Ἁγίου Ἱερομ. Ἐλευθερίου.

## ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Ίερά Μητρόπολις (Χώρα)	27360-31202
Έπαρχεϊο (Χώρα)	27360-31556
Δήμος (Χώρα)	27360-31213
Έθνική Τράπεζα (Χώρα)	27360-31713
Έθνική Τράπεζα (Ποταμός)	27360-33350
Άγροτική Τράπεζα (Χώρα)	27360-31221
Ταχυδρομείο (Χώρα)	27360-31274
Ταχυδρομείο (Ποταμός)	27360-33225
ΔΟΥ (Χώρα)	27360-31205
Ειρηνοδικείο (Χώρα)	27360-31650
Άστυνομικό Τμήμα (Χώρα)	27360-31206
Άστυνομικός Σταθμός (Ποταμός)	27360-33222
Λιμεναρχείο (Άγία Πελαγία)	27360-33280
Λιμεναρχείο (Καψάλι)	27360-31222
Τελωνείο (Καψάλι)	27360-31262
ΔΕΗ (Χώρας)	27360-31207
ΟΤΕ (Ποταμός)	27360-33299
Άρχαιολογικό Μουσείο (Χώρα)	27360-31739
Συλλογή Βυζ'νών Τοιχογραφιών Κάτω Λειβάδι	27360-31731
Άρχ. Ύπηρ. Βυζ. Άρχαιοτήτων Λειβάδι	27360-31195
Ι. Μονής Όσιου Θεοδώρου	27360-33673
Ι. Μονή Παναγίας τής Μυρτιδιωτίσσης	27360-31184
Ι. Μονή Άγίας Μόνης	27360-33251
Ι. Μονή Άγίας Έλέσης	27360-31083
Γυμνάσιο (Χώρα)	27360-31148
Λύκειο (Χώρα)	27360-31314
Δημοτικό Σχολείο (Χώρα)	27360-31229
Νοσοκομείο (Ποταμός)	27360-33325
Γηροκομείο (Ποταμός)	27360-33301,33303-4
Όλυμπιακή Άεροπορία (Ποταμός)	27360-33362
Άεροδρόμιο	27360-33297









ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ  
ΚΥΘΗΡΩΝ  
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

Χώρα - Κυθήρων 801 20  
ΤΗΛ.: 27360-31281 και 31202  
ΦΑΞ: 27360-31202

Ίστοσελίδα: [www.imkythiron.gr](http://www.imkythiron.gr)  
E-mail: [imkythiron@imkythiron.gr](mailto:imkythiron@imkythiron.gr).

Έπιμέλεια έκδοσεως: ΔΟΜΗ Ο.Ε.